PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Weekly Newspaper in Canada. Published by the Lithuanian Press Association. P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Savaitraštis

Authorized as second class mail, Post Office Department, Ottawa.

Nr. 813 PENKTADIENIS, GEGUŽIO (MAY) 9, 1947, TORONTO, ONTARIO METAI XVI

SKIRTINGOS SISTEMOS GALI EGZISTUOT ŠALE VIENA KITOS, SAKO J. STALINAS

Reikia Tiktai, Kad Būtų Noras Kooperuot

WASHINGTON. — Čia paskelbtas pasikalbėjimas tarp J. Stalino ir Haroldo E. Stasseno, buvusio Minesotos gubernatoriaus ir vieno iš republikonų vadų, kurie taiko į prezidentus. Atsakydamas į Stasseno paklausimą, ar gali dvi skirtingos sistemos sugyventi šiame moderniškame pasaulyje, J. Stalinas pareiškė:

"Aišku, kad gali. Skirtumas tarp jų nesudaro didelės svarbos, kas liečia kooperaciją. Sistemos Vokietijoje ir Jungtinėse Valstijose yra tokios pat, bet įvyko karas tarp jų. Jungtinių Valstijų ir Sovietų Sąjungos sistemos skirtingos, bet mes nekariavome vieni prieš kitus ir SSRS nesiūlo karo. Jeigu jos galėjo kooperuoti laike karo, kodėl jos negali kooperuoti taikos metu? Žinoma, *jeigu tiktai bus noras kooperuoti*. Jeigu nebus noro kooperuoti, tai ir tokios pat ekonominės sistemos gali susikirsti, kaip kad buvo atsitikime su Vokietija".

Stalinas užginčyjo, kad jis kada nors sakęs, kad skirtingos sistemos negali kooperuoti. Jis sakęs tik tą, kad kapitalistinės valstybės supa SSRS ir grumoja užpuolimu.

Jis sako, kad nieko nepadės pravardžiavimasis totalitarizmu ar imperializmu. Istorija patvirtins, kuri sistema geresnė. Dabar jos abi yra žmonių užgirtos sistemos. Jis turėjo mintyje, kad amerikiečiams gerai kapitalizmas, o Sovietų Sąjungos žmonėms — socializmas. Lai amerikiečiai laikosi savo, o Sovietų Sąjungos žmonės — savo. Tai jų reikalas.

"Mes turime pradėti nuo istorinio fakto, kad dabar yra dvi skirtingos sistemos, žmonių pasirinktos. Tiktai ant tokių pamatų kooperacija galima", sako Stalinas.

Jeigu Amerika norėtų pakeisti SSRS sistemą, arba priešingai, tai tuomet kooperacija nebūtų galima ir karas būtų neišvengiamas.

mos vien kaip liūdininkės.

Vienok, Amerikos delegacija mano, kad prieš sprendžiant britų siūlymą arabų kraštai neturi būti išklausyti, o jei jie bus, kokia nors kita šalis turi atstovauti Palestinos žydų reikalavimus, lygiai kaip Irakas, Egiptas, Sirija ir Arabija faktinai atstovauja Palestinos arabų reikalus.

NEBESUSITARIA TARP SAVĘS

BERLYNAS. — Britų ir amerikiečių okupacinės jėgos nebesusitaria tarp savęs, kas liečia vokiečių ekonomiją.

Amerikiečiai nori, kad abiejose zonose veiktų laisva kompeticija, o britai siūlo planuotą ekonomiją, su tam tikra nacionalizacija.

KRITIKUOJA BEVINO UŽSIENINĘ POLITIKĄ

LONDON. — Gegužio Pirmosios minėjimas čionai įvyko sekmadienį, gegužio 4 dieną. Buvo atidėta. Hyde parke įvyko didžiulis mitingas.

Kalbėtojai nuo įvairių unijų reikalavo nutraukti prekybą su Franko Ispanija ir sulaikyti užsieninę politiką, kuri veda Britaniją į karą.

Balsas Tik Valstybėms JT Organizacijoj - JAV

NEW YORK. — Pranešama, kad Amerikos delegacija Jungtinių Tautų Organizacijoje (UN) laikosi nuomonės, kad jokia žydų organizacija neturi teisės gauti vietos dabartiniuose posėdžiuose, kuriuose sprendžiamas Palestinos likimas.

Amerikos delegacija mano, kad tai būtų prieš UN konstituciją, nes ten tik valdžios pripažįstamos, o ne tautinės grupės. Grupės — kokios jos nebūtų, gali būti šaukiamos tik tarp valstybių.

Žydų Kovotojai Išlaisvino 227

JERUZALIMAS. — Žydų kovotojai prieš britus išsksplodavo kalėjimą ir paliuosavo 227 kalinius, žydus ir arabus, pereitą sekmadienį.

Laike operacijos 16 asmenų buvo užmušta ir virš 20 sužeista. Užmuštų tarpe 11 iš tų, kurie išeksplodavo skylę kalėjimo sienoj, kad išleisti kalinius.

Kaliniai ir likusieji laisvintojai pabėgo kariniuose trokuose, kuriuos atėmė iš britų.

Britų kareiviai dabar ieško pabėgėlių. Ar pavyks visus sušmti, sunku pasakyti, bet pripažįstama, kad užpuolimas buvo labai gabiai surengtas ir su pusėtinai geromis pasėkomis žydų kovotojams.

SKOLINASI IŠ ŽMONIŲ 20,000,000,000 RUBLIŲ

MASKVA. — Sovietų valdžia kreipiasi į savo krašto žmones, kad paskolintų 20,000,000,000 rublių dėl atstatymo krašto.

Pernai tokia paskola buvo sukelta bėgyje vienos savaitės.

Skaitant amerikoniškais, išeina arti $4,000,000,000.

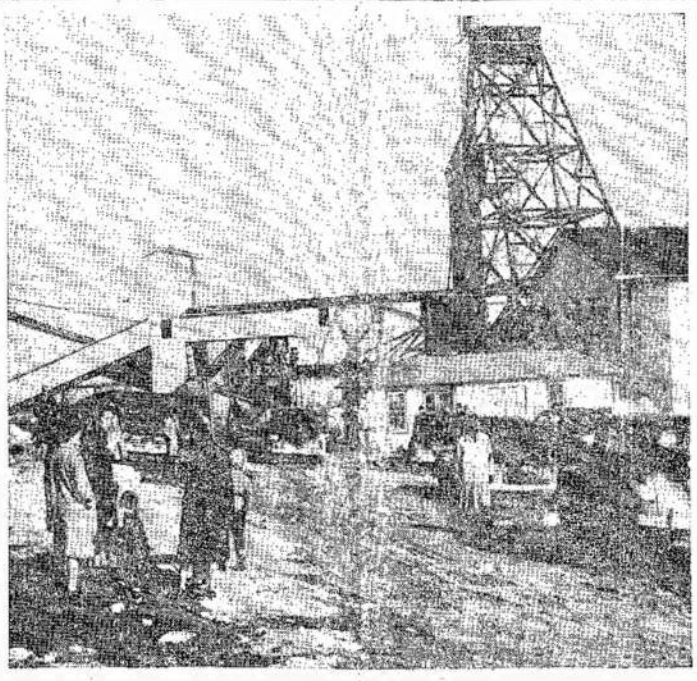

Malartic kasykla, kur nesenai žuvo 11 mainierių. Gaisras kasykloje nukirto išėjimą mainieriams ir nebuvo galima jo užgesinti. Taip tie aukso kasėjai buvo palaidoti gyvi po žemėmis. Nekuria palikto nemažas šeimynas. Joms bus sunku.

Amerikos Kontinente Gali Įsigalėti Fašizmas, Sako Profes. W. Thomson

INDIJOS KONSTITUCIJOJ NELIEČIAMŲJŲ NEMINI

KALKUTA. — Indijos Kongreso Partijos vadai pareiškė, kad naujoji Indijos konstitucija "neliečiamųjų" luomo nemini, ir kad jie, kaip ir kiti Indijos gyventojai, bus laikomi pilnais piliečiais. Nors pats žodis "neliečiamieji" visai neminimas, konstitucija tai nusako paragrafe, "kad visi Indijoje gimę asmenys arba naturalizavęsi joje yra skaitomi pilnateisiais piliečiais".

Nurodoma, kad tas dar nereiškia, jog taip vadinamieji "neliečiamieji" šiaip gyvenime galės naudotis visomis teisėmis, kaip likusieji indusai.

T. S. Kompartija Ragina Budėt Taikos Sargyboj

MASKVA. — Tarp slogainų, kuriuos Tarybų Sąjungos Kompartija iškėlė šiais metais sąrišyje su Pirmąja Gegužės, viename raginama pasaulio darbininkai būdėti taikos sargyboj.

Pasaulio darbininkai — sako šūkis — demaskuokit imperialistų karo planus; Būdėkite taikos sargyboje.

Sąryšyje su Tarybų Sąjungos atsiekimais ir siekiais šių metų šūkiai daugiausia sukasi aplink gamybos kėlimą, kooperatyvus, sėją ir kitus ekonominius užsibrėžimus.

TORONTO. — Profesorius Watson Thomson, pasauliniai pagarsėjęs švietėjas ir žurnalistas, mato fašizmo augimą Šiaurės Amerikoje. Jam padrąsinimą duoda Jungtinės Valstijos, o Kanada pritaria.

Jis sako, kad šis pakrypimas linkui fašizmo privertė Kanadą papildyti vieną žioplystę atominės bombos kontroversijoj.

"Fašizmu aš vadinu tokią draugijos formą, kuri būna sudaroma tuomet, kada kapitalistinė tauta visiškai sujra, kaip kad atsitinka su kapitalistinėmis draugijom i s laike cikliškų depresijų," sako profesorius Thomson. "Didysis biznis, militariniai, socialiniai ir rasinės viršenybės pirkliai susijungia prieš tas jėgas, kurios reikalauja radikalių pakaitų, nes tiktai tos jėgos gali sulaikyti krypimą linkui fašizmo".

Jis sako, kad laike atominės bombos kontroversijos Kanada parodė savo pasukimą linkui fašizmo. "Tuomet ji padarė tą, kas gali pasirodyti istorine žioplyste," sako jis. "Kanada pasirinko Jungtinių Valstijų pusę atominės bombos pasilaikymo reikale, vietoj pasirinkimo tarptininkystės tarp dviejų savo kaimynų." Reakciniai elementai buvę stipresni ir jie privertę valdžią pasukti tuo keliu.

"Didžiausiu žmonijai pavojumi šiuo metu yra tas, kad dabartiniai pakrypimai Jungtinėse Valstijose veda mus galvatrukčiais linkui fašizmo ir karo, ir kad mes pilnai pasidavėm tam," sako jis.

Jis sako, kad Kanadai būtų daug geriau, jeigu ji atsimestų nuo kvailos antisovietinės rolės, o vietoj to loštų tarpininkavimo tarp SSRS ir JAV rolę.

Darbininkai, sako jis, yra stipriausia antifašistinė jėga.

Profesorius Watson Thomson šį ketvirtadienį, Central Technical School auditorijoj, Toronte, kalbės temoje: "Fascism Today Over the Western Hemisphere".

Senės Aristokratės Negali Atsisveikinti Su Bostono Plytomis

BOSTONAS. — Beacon Hill apylinkėje praeiviai matė keistą vaizdą: ant šaligatvių, pasildoję paklodes, sėdėjo šimtai senų moterų, daugiausia turtingų "aristokračių". Pasirodo, kad jos tuomi protestavo prieš miesto valdžios nutarimą išardyti senus plytų šaligatvius ir pakeisti juos cementiniais.

Senieji šaligatviai, padaryti iš raudonų nedegintų plytų, kurios jau beveik iširusios ir suardytos, bet senės aristokratės sako, kad "jos sukuria skirtingą Bostono atmosferą". "Jos nesutiks," sako jos, "su paprastais cementiniais šaligatviais, kaip tai yra kituose miestuose. . ."

Amerikiečiai Traukia į Teismą Industrialistus

DAUG VANDENS TRUKDO DARBĄ

MALARTIC. — 1,500,000 galionų vandens kasykloje trukdo darbą ir negalima pasiekti 11 mainierių, kurie žuvo kilus gaisrui mainoj.

Kadangi pompos apsemtos, tai sunku išsemti vandenį. Manoma semti 500 galionų "samčiu" iki bus galima operuoti pompas.

Atrodo, kad dar truks keletą dienų iki bus galima rasti, kas atsitiko su tais 11 mainierių.

NUSOVĖ 10 PIRMOS GEGUŽĖS DALYVIŲ

ROMA. — Vidaus reikalų ministerija paskelbė, kad Cicilijoj laike Pirmosios Gegužės apvaikščiojimo Cicilijoj buvo 10 asmenų užmušta, kai demonstrantai buvo apšaudyti iš kulkosvaidžių. Sužeista 120 asmenų.

Atrodo, kad tai buvo fašistų darbas. Raiti su kulkosvaidžiais užpuolė ant darbininkų demonstracijos ir apšaudė, 10 užmušdami ir nemažai sužeisdami.

Francijos Valdžia Pradėjo Svyruoti

PARYŽIUS. — Francijoj vėl politinis krizis. Ramadiero valdžia gali greitai pakratyti kojas.

Krizis prasidėjo, kai Ramadier ir kiti susikirto su komunistais. Komunistai palaikė darbininkus, reikalaujančius pakelti algas, o visi kiti norėjo palaikyti algas po iedu.

Komunistams atsisakius sutikti, komunistai ministeriai buvo prašalinti. Bet atrodo, kad tokia valdžia, kuri neremia darbininkų reikalavimų, negalės ilgai egzistuoti, nežiūrint to, kad visos kitos partijos (išskyrus kimunistus) remia valdžią.

BRANGUMYNUS VOGĘS PULKININKAS GAVO 15 METŲ KALĖJIMO

FRANKFURTAS. — Pulkininkas Jack W. Durant buvo nubaustas karinio teismo 15-kai metų kalėjimo už Hessės karūnos brangakmenių pavogimą iš Vokietijos vienos pilies. Tie brangakmeniai, kurie buvo paslėpti Kronbergo pilyje, buvo jo pasisavinti, kuomet jis tą sritį komandavo.

Pulkininkas kartu su savo žmona, buvusia kapitone WAC dalinyje, tuos brangakmenis buvo atvežę kontrobandos keliu į Ameriką, kur bandė juos parduoti.

NURREMBERG. — Jungtinių Valstijų militarinis tribunolas traukia teisman 23 I. G. Farben kartelės narius, kaip karo kriminalistus.

Kaltinimas iš 20,000 žodžių įrodo vokiečių industrialistų kariškų prisirengimą, papildytus nusižengimus karo metu ir pastebi, kad kaltininkai turi būti atatinkamai nubausti.

Brigadierius - generolas Telford Taylor pareiškė: "Šiame atsitikime, mes siekiame pačią nusikaltimų širdį." Šie nusikaltėliai, pažymėjo jis, yra vyriausi nusikaltėliai. Jeigu jų kaltės nebus iškeltos ir kaltininkai nenubausti, tai ateityje pavojus bus dar didesnis, sako jis.

Iš tikro, Hitleris buvo tiktai vykdytojas industrialistų planų. Nacių judėjimas ir valdžia buvo Vokietijos industrialistų įrankiai. Industrialistai siekė kontrolės visame pasaulyje.

Kaltinime išvardinamos Aluminum Co. of America, Dow Chemical Co. (Dupont šaka) ir Standard Oil Co. of New Jersey, kaip turėjusios kartelinius ryšius su Farbenindustrie. Minėtos kompanijos trukdžiusios nekurių strateginių medžiagų gamybą, įskaitant sintetinę gumą, magnezijų, sulfa vaistus ir taip toliau.

Pačiame savo žydėjime, Farben kontroliavo 400 firmų Vokietijoj ir 500 kitose šalyse. Tai buvo baisus oktopas.

"Per kartelinius susitarimus su Standard Oil Co. of New Jersey," sako kaltinimas, "Farben trukdė vystymą ir gamybą Buna gumos Jungtinėse Valstijose iki 1940 metų."

Komunistai Pliekia Čiangkaišekininkus

NANKING. — Komunistinės armijos šiaurinėj Kinijoj uždavė skaudžius smūgius čiangkaišekininkams visu frontu nuo Šansi iki Šantung.

Kad čiangkaišekininkų padėtis ne geriausia, galima matyti iš to, kad pats Čiangkaišekas slaptai nusiskubino į frontą savo armijų drąsinimui.

Kadangi patys čiangkaišekininkai duoda didesnius komunistams pasisekimus, negu kad komunistai praneša, tai nėra jokio pamato abejoti.

Visai neseniai čiangkaišekininkai gyrėsi, kad komunistams "kaput", kadangi jie atėmė iš jų Junaną — sostinę.

Liaudies Balsas

VIENINTELIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS,
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS.
IŠEINA SYKĮ Į SAVAITĘ

Prenumeratos Kaina:
Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $3.00; pusei metų $2.50
visur kitur metams $3.50; pusei metų $1.75.
Atskira kopija 6 centai

LIAUDIES BALSAS
P. O. Station C., Box 1013, Toronto, Ontario, Canada.
REDAKCIJOS IR ADMINISTRACIJOS ADRESAS: 160 CLAREMONT ST., TORONTO.

Printed by Eveready Printers, Ltd., 78 Wellington St., Toronto.

BIUDŽETAS GERESNIS, NEGU KAD BUVO DAUGELIO PRANAŠAUJAMA

Finansų ministerio Abbotto paticktas biudžetas yra daug geresnis, negu kad daugelis pranašavo. Atrodo, kad jis atkreipė atydą į tuos pasiūlymus, kurie kilo iš darbininkų organizacijų tarpo. Tiesa, jis galėjo būti geresnis, bet galima pasidžiaugti ir tuo, ką jis duoda.

Aplamai imant, mažiau jeigų gaunantiems taksai bus numažinti pusiau. Paskui taksų sumažinimas eina mažyn proporcionaliai su jeigų augimu iki susitraukia iki 6 nuošimčių. Tiesa, jis nepaliuosuoja nuo taksų mažiau uždirbančių, kaip buvo reikalaujama, tačiau sumažinimas taksų pusiau yra nemažas palengvinimas.

Biznis skundžiasi, kad jam palengvinimai nukelti į galą metų. Jis norėjo gauti tuos palengvinimus dabar. Faktinai, taksai ant viršpelnio, kurie bus panaikinti pabaigoj metų, turėtų būti palikti ant visados. Viršpelnis turi būti paimtas visai. Užtenka industrialistams normalaus pelno, kuris šiais laikais gana aukštas.

Darbininkai, kad ir nepilnai, yra pasitenkinę biudžetu. Jis suteiks šiokį tokį palengvinimą mažiau uždirbantiems darbininkams.

Be abejonės, sumažinimas taksų ant asmeninių jeigų neišriša visos problemos. Pavyzdžiui, už dienos kitos po to, kai buvo paskelbtas biudžetas, sviesto kaina pakilo nuo 45 centų už svarą iki 55 centų už svarą. Panašiai kyla daugelis produktų ir prekių. Darbininkų algos vistiek turi būti pakeltos, kad pasivytų kainas. Kitaip bus vargas darbininkams ir pavojus Kanados ekonomijai.

DAUGIAU FAKTŲ APIE TAI, KODĖL MASKVOS KONFERENCIJOJ NESUSITARTA

Jau paaiškėjo, kodėl Maskvos konferencijoj neprieita susitarimo. Pasirodo, kad vakarinės jėgos perdaug įsibauginusios taip vadinamo Sovietų įsigalėjimo ir ta baimė valdė Amerikos ir Britanijos orientacijas.

Girdi, jeigu Vokietijoje būtų sudaryta autoritetinga centralinė valdžia, o ta valdžia, žinoma, būtų Berlyne, kuris rusų zonoj, tai rusai galėtų praplėsti savo įtaką po visą Vokietiją. Už tai, amerikiečiai ir britai priešinosi sudarymui centralinės valdžios su nors kokiu autoritetu. Sakoma, kad jie priešinosi net tam, kad centralinė valdžia turėtų autoritetą net vienodas svarstykles įvesti visoje Vokietijoje. Britai ir amerikiečiai nori autonominių sričių, kurios galėtų būti laisvos nuo centralnės valdžos įtakos.

Reparacijos, kad ir labai teisėtos, taipgi baugina vakarines jėgas. Girdi, rusai stiprėtų, o vokiečiai būtų priversti vesti prekybą su rusais. Aiškinama, kad tokia padėtis pavojinga tuo, kad Vokietija turėtų pasidaryti galinga industriniai. Girdi, norint mokėti reparacijas, reikia pagaminti prekes. Tikrenybėje, tačiau, nepatinka ne tas, kad vokiečiai turėtų industriją, o kad tas kenkia Amerikos ir britų prekybai su Vokietija ir jos kontrolei.

Tas pats ir su politine forma. Rusų siūloma sistema palankesnė darbininkams. Amerikoniška sistema prielankesnė kapitalistams. Proporcionali atstovybė užtikrina atstovus ir mažiausioms mažumoms, kai rinkimas atstovų individualiai suteikia progą laimėti mažumai, paliekant be atstovybės didžiumą. Tokia tvarka veikia Kanadoje, Amerikoje ir daugelyje kitų amerikoniškų kraštų.

Taigi, visi svarbieji nesutikimo klausimai yra iš priežasties amerikiečių ir britų baimės, kad Vokietijoje neįsigalėtų kairesni elementai, artimesni Sovietam, negu vakarinėms jėgoms. Susitarimui kelią pastojo ideologiniai susikirtimai. Jie aiškiai atspindi klasinį pobūdį. Vakarai atstovauja kapitalizmą, o rytai darbininkus, dlaudį.

DIVORSŲ PROBLEMA TURI BŪTI RIŠAMA IŠ VISŲ PUSIŲ

Kadangi divorsų reikalaujančių porų skaičius nuolatos auga ir Kanadoje, divorsai susidaro nemaža problema. Be abejonės, ta problema ne vienodai liečia įvairius žmones. Pavyzdžiui, negalinčios sugyventi poros nori gauti divorsus, bet praeina metai laiko iki jos gauna, jeigu gauna. Bažnyčių autoritetai nusigandę, kad labai daug divorsų ir nori, kad jie būtų visai panaikinti. Girdi, kai nebus divorsų, tai poros pasipeš ir vėl susitaikys. Tie žmonės, kuriems tenka nagrinėti divorsų bylas, mato, kad esami įstatymai neužtektini, kad suvaržymas padėties nepataisys.

Religinių vadų siūlymas, kad tėvai daugiau atydos kreiptų į vaikus ir tokiu būdu padėtų visuomenei sumažinti divorsų problemą, yra geras. Tėvai gali padėti vaikams labai daug. Bet būna atsitikimų, kad tėvų pagalba būna su priešingais rezultatais. Reiškia, tėvai dalyko neišspręs, kadangi jie patys dažnai būna priežastimi divorsų. Už tai šis pasiūlymas dar nepakankamas.

Jeigu divorsai būtų visai panaikinti, tai šeimynų santykiai nei kiek nepagerėtų. Dabartinėse sąlygose divorsai neišvengiami. Vienintelis kelias, tai palengvinimas jų. Reikėtų suteikti divorsus visiems, kurie tktai turi pamatą skirtis. Dabartinis įstatymas, duodąs divorsus tik už svetimoterystę, yra visai nusenęs.

Čia matote skrendant virš kalnų panašų orlaivį, kaip kad aną dieną dingo su 15 asmenų Britiš Kolumbijoj. Orlaivis buvo visai arti aerodromo, bet nepribuvo. Kas jam atsitiko, kad jis turėjo žūti, sunku bus išaiškinti, nes nebus kam papasakoti nelaimės įvykio.

Savaitės Įvykiai

Bado Politika Nepavyks

Jungtinių Valstijų kongresas nutarė, kad nebūtų duodama Jungtinių Valstijų pagalba tiems kraštams, kurie "po Rusijos dominacija", jeigu tų kraštų valdžios nesutiks leisti Amerikai kontroliuoti.

Kitaip sakant, amerikiečiai duotų pagalbą, bet jie turi turėti teisę tvarkyti tą pašalpą, skirstyti tiems žmonėms, kurie jiems geresni atrodys. Tai beveik taip, kaip kad kas duotų pavargėliui duonos, bet lieptų valgyti iš jo rankos ir taip, kaip jam bus sakyta.

Tai labai atžagareiviškas ir nediplomatiškas tarimas. Jis nepakels amerikiečių vardo. Savo gerbią kraštai nenorės taip nusižeminti, nežiūrint to, kad jų gyvenimas dabartiniu metu sunkus.

Amerikiečiams iš to, žinoma, bus tiek naudos, kad tie daiktai turės supelėti sandėluose. Jie pagreitins krizį.

Kas Kur Veržiasi

Ilija Erenburgas, pasauliniai pagarsėjęs Sovietų žurnalistas, atsakydamas amerikiečių verkšlenimams apie Sovietų ekspansijas, pastato keletą klausimų amerikiečiams:

"Kas kalba apie taiką su pištolietu ant stalo? Kas rengia militarines bazes penkiuose pasaulio kampuose? Kas kišasi į kitų šalių reikalus? Kas vadovauja arba slaptai akstina kovas Graikijoj, Indonezijoj, Kinijoj ir Artimuose Rytuose?

"Kieno kanuolės, karo laivai ir instruktoriai siunčiami Kinijon, Turkijon, Iranan, Graikijon? Kas hipokritiškai kritikuoja tokių demokratinių valstybių kaip Jugoslavija ir Bulgarija rinkimus, bet atima balsus iš milijonų spalvotų savo piliečių?

"Jie kalba daug apie išvietintus asmenis. Ar nebūtų geriau jiems kalbėti apie išvietintą fašizmą?"

Jis rašo, kad amerikiečiai vienoj kišenėj turi velykinį kiaušinį, o kitoj bombą.

Hitlerininkai savo ekspansijos planus dangstė kova prieš komunizmo idėjos plitimą. Fabrikantai savo kovą prieš darbininkų unijas dangsto kova prieš komunizmą. Panašiai Amerikos imperialistai nori įsigulėti visur po priedanga kovos prieš SSRS ekspansiją.

Kur Kam Laistė

Pirmosios Gegužės apvaikščiojimas daugelyje Europos šalių per daugelį metų buvo uždraustas. Bet šiemet didžiumoj tų šalių darbininkai apvaikščiojo tą dieną labai iškilmingai ir skaitlingai. Tiktai Graikijoj ir Turkijoj tos demonstracijos buvo uždraustos.

Tas vienas įvykis rodo, kad tuose kraštuose siaučia priespauda, kokia siautė didžiumoj Europos kraštų pirm karo.

Triesto fašistai atsižymėjo mėtymu bombų į darbininkų demonstracijas. Fašizmas negali apsieiti be bombų.

Pataria Grįžti

Bevinas anų dieną parlamente pareiškė, kad geriausiai lenkai savo kraštui pasitarnautų sugrįždami namo, įskaitant ir tą 100,000 buvusių kareivių, kurie randasi Anglijoj.

Kiek anksčiau amerikiečių okupacinių jėgų komandierius patarė visiems išvietintiems asmenims grįžti namo ir žadėjo suteikti veltui transportaciją ir maisto 60 dienų.

Nusibodo jie ir britams ir amerikiečiams.

Padarytų labai išmintingai visi sugrįždami namo, jeigu nėra kriminaljai nusikaltę. Padėtų atstatyti kraštą, vietoj bastymosi.

Kas liečia viltis patekti į Ameriką, jos nėra labai didelės. Didesni šiškos pateks, nes jiems renkamos aukos, o mažesniems teks pražilti belaukiant, ypač jeigu neturi kam atkviesti.

Vittorio Mussolini Argentinoj

Pasirodo, kad Musolinio sūnui Vittorio Mussolini pavyko pabėgti į Argentiną. Klausimas lieka, ar Argentina laikys jį.

Vittorio Mussolinis yra atsižymėjęs fašistas. Laike karo su Etiopija jis buvo jau orlaivininkas ir bombardavo beginklius etiopus. Jis bombardavo Graikiją. Jis džiaugėsi, kaip jo kulkos skynė etiopus.

Galimas daiktas, kad jam pavyks išsaugoti kailį. Nebent Italijos valdžia pareikalautų atiduoti jį.

Argentinoj ir Ispanijoj yra nemažai fašistų ir nacių vadų. Frankas atsilygina jiems už pagalbą, kurią jie davė jam kovoje prieš savo liaudį ir demokratiją.

BUTKŲ JUZĖ

MUMS KELIĄ!

Mums kelią!
Mes ariame laisvą lietuvišką žemę,
kad žiedus išskleistų raudonos aguonos,
kad triūsiančių brolių trobelę
teskaidrintų saulė, kur vasarą lemia
ir grūdus nokina dėl duonos, —
mes ariam brangią lietuvišką žemę.

Beauštant pakilom mes
iš rūsių,
iš Kauno kalėjimo urvų,
iš požemių tvankių,
iš Vilniaus žemelės geltonojo smėlio
suėjom į magišką skaičių,
draugs draugui ištiesdami ranką
mes valome baisųjį purvą
iš tėviškės mūsų, iš žemės Žemaičių.

Kovodami narsiai
prisiekiam tau, darbo pasauli, —
tu laisvas visuomet jau būsi,
arba už tave pražūsiu!
Kad šviestų teisingoji saulė —
apleistus dirvonus suarsiu.

Ištieskime barą,
Kirtėjai audrų išauginti!
Žaibuotą švaistydami mintį
mes užbaigėm karą,
kad laudį išgelbėt nuo bado ir maro.

Mums kelią! —
Mes prakeite plunkiame barą, —
Težydi raudonos aguonos.

Kad žemę
Išgelbėt nuo bado ir maro,
mes vedėm žūtbūtiną karą.

Skliautai kad nebūtų aprūkę, aptemę,
kad šviestų vis saulė, kur vasarą lemia
ir grūdus nokina dėl duonos, —
mes prakeite plunkiame barą.

Kad kraštas klestėtų trobelių —
mes darbo žygiuojame kelią.

Puikus Veikalas

Jonas Kaškaitis

Tai ir nutrūko auksinė apysakos gija. . . Ir, regis, taip staigiai, nesitikėtai. Pasiekė patį čiukurą, patį kulminacinį punktą, ir skaitytojas godžiai laukė, kas gi čia bus toliau. Bet čia ir baigiasi žavingoji apysaka. Autorius nusprendė palikti skaitytojo vaizduotei, kad jis pats darytų saviškas išvadas. . .

Tokios didingos apysakos tai tikra mūsų laikraščių pažiba. Jos patenkina grožinį skaitytojo skonį. Kaip tiktai nebėr apysakos arba tų skambiųjų poemų, laikraštis pasidaro sausokas, nors šialp ir visa kas jame būtų svarbu. Ir didelė garbė mūsų laikraščių vedėjams, kad jie sugeba pasirinkti tokius puikius literatūros šedevrus.

Man jau ne vienas skaitytojas sakė, kad jis didžiai mėgsta skaityt tokius puikius kūrinius, kaip toji ilgai ėjusi Liaudies Balso špaltose A. Novikovo-Pribojaus apysaka "Jūra šaukia". Tai mirguliuojanti gražm e n a, stebėtinai sulipdyta miklaus artisto pirštais. Savo dailiška aprašymų grožybe, skaidrios gamtos vaizdais ir dinamiškais gyvenimo epizodais ši apysaka stovi grečium su pačių gabiųjų rašytojų kūriniais.

Tiek joje grožinio žavėsio, tiek joje drąsių idėjinių posukių, žodžių ir išraiškų, tokia sklandi, kaip krikštolas, fabula, kad žmogus skaitai ir negali atsigerėti. Skaitai ir vėl perskaitai tūlas ypačiai patinkamas vietas.

Kas irgi žymėtina, tai ne originalas, bet vertimas. Bet koks gražus vertimas! Vargiai ir pats originalas galėtų geriau skambėt rusų kalboj. Ir kaip gaila, kad net ir vertėjo vardas nepaduotas, nė vienoj vietoj nesuminėtas. . . Bent dabar tai reikėtų padaryti. Būtinai reikia. (Vertimas darytas Lietuvoje, K. Bartkaus. — Red.)

Imt ir smulkmeningai nagrinėt visą apysakos turinį, analizuot jos paskirus epizodus, būtų perdidelis darbas. Tam reikėtų po ranka turėti visą apysaką knygos formoj, kad visa kas tau būtų čia pat krūvoj. O dabar laikraščio numeriai, kiti išdalyti, kiti kitaip kaip nusimetę — jų nebesugaudyti. Bet pasilieka bendras gilus, neišdildomas įspūdis, kuris ir vėl ir vėl tau stovi sujaudintoj vaizduotėj, ir vėl ir vėl iškyla savo mirguliuojančiomis varsomis. Tai ir yra tikrojo meno galybė.

Šiai kad ir užbaigiamieji apysakos perlai:

"Man nesinori miego. Grįžęs prie kranto, aš bastausi vingiuotu klakutų krantu, bastausi be minčių ir godų, domėdamasis tiktai tylia bangų muzika. Gęsta paskutinės žvaigždės, blėsta, tarsi mirdamas, mėnuo, o rytai dega vis stipriau, žerdami purpuro ir aukso spindulius. Jūra, i š s i vaduodama iš prieglobsčio, liepsnoja. Veidrodine lyguma, susipindami į keistus derinius, pasilieja spalvingi dažai; dangus, meldamas, kyla aukštyn; ugningai tvirskėdamas, skleidžiasi horizontas. Platėja ir mano siela, prašvitusi ir gaji, kaip auksinio lietaus apšlakstyta, darosi viską apimanti, susiliedama su persunkta ryškios tekančios saulės šviesos laisvąja erdve.

"Jūra. . . šaukia.

"Greitai, lyg bijodamas pavėluoti, aš einu į jūrininkų namus parsisamdyti į laivą".

Miklia įgudusio artisto tapytojo ranka nutapytas vaizdas.

Varde daugelio skaitytojų, kurie, kaip ir aš žavėjosi apysakos dinamika, nuoširdžiai dėkoju Liaudies Balso redaktoriui už talpinimą tokio aukštai meistriško kūrinio. Lauksime dabar visi kitos tokios puikios apysakos.

Kaip Apvaikščiotas Pirmosios Gegužės Minėjimas Pasauly

Darbininkų šventės Gegužio Pirmosios apvaikščiojimas įvairiose kraštuose šiemet buvo labai didelis. Tai rezultatas fašizmo sumušimo. Pirm karo fašistiniai režimai neleisdavo darbininkams demonstruoti ir turėti susirinkimus Gegužio Pirmosios paminėjimui.

Didžiausia visame pasaulyje demonstracija buvo Maskvoje, darbininkų valdomos šalies sostinėje. Tenai demonstravo virš milijono darbininkų, kareivių ir jaunimo. Jie demonstravo savo solidarumą ir pasirengimą ginti savo laimėjimus. Aikšte ritosi kanuolės, tankai, o oru skraidė šimtai orlaivių.

Sovietiniai vadai, kurie stovėjo ant Lenino mauzolėjaus, buvo demonstrantų karštai sveikinami.

Japonijoj pirmu kartu istorijoj Gegužio Pirmosios demonstracijoje dalyvavo šimtai tūkstančių darbininkų. Tokijo mieste demonstracijoj dalyvavo tarp 300,000 ir 400,000 darbininkų. Jie reikalavo, kad dabartinė valdžia pasitrauktų ir būtų sudaryta demokratiškesnė.

New Yorke demonstravo arti 100,000 darbininkų, griežtai protestuodami prieš antiunijinius bilius ir Trumano vedamą politiką.

Paryžiuje taipgi dalyvavo šimtai tūkstančių darbininkų, kurie reiškė pasiryžimą kovoti už savo interesus, prieš reakcines jėgas, kurios norėtų atsodinti Franciją atgal į senus laikus.

Graikijoj ir Ispanijoj demonstracijos buvo uždraustos, bet kai kur įvyko streikai tą dieną.

Tel Aviv mieste, Palestinoj, 5,000 žydų darbininkų demonstravo Gegužio Pirmą minėjami.

Budapeste, Vengrijoj, demonstravo 500,000; Vienoje, Austrijoj, demonstravo 500,000; didžiulės demonstracijos įvyko Varšavoj ir kituose lenkų miestuose; tūkstančiai dalyvavo demonstracijoj Berlyne, 300,000 mainierių Ruro krašte minėjo darbininkų šventę neidami dirbti tą dieną; virš 100,000 dalyvavo demonstracijoje Gvatemaloj, centralinėj Amerikoj; Limoj, Peru, buvo sulaikytas darbas visai dienai; 80,000 demonstravo Bucharešte, Rumunijoj.

Trieste, tarptautinėj zonoj, britų ir amerikiečių policija kovėsi su 5,000 demonstrantų. Tenai buvo uždrausta laikyti demonstracijas.

Hamburge, Vokietijoj, demonstravo 40,000. Kada Amerikos Darbo Federacijos atstovas pareiškė, kad Sovietų Sąjunga yra didžiausia darbininkų išnaudotoja, dalyviai sukėlė tokį triukšmą, kad jis toliau nebegalėjo kalbėti. Paskui demonstrantai užtraukė Internacionalą.

Kanadoje taip pat įvyko mitingai įvairiuose miestuose.

Pasidairius Po Kanadą

Kapitalo balsai pasipylė po visą kraštą, kodėl valdžia nepanaikino taksų ant viršpelnio. Jie negali palaukti nei iki metų galo.

Žinokit, kad viršpelnio taksai imami tik tuose atsitikimuose, kur pelnas prašoka normalų pelną. Tas reiškia, kad jie nepasitenkina normaliu pelnu, o nori nesvietiško pelno.

Koks žmonių gobšumas. Juo daugiau gauna, tuo daugiau nori.

Kada kapitalistai susikrauna dideles sumas kapitalo, tuomet jie pradeda peštis už rinkas, nes kapitalas turi būti įdėtas į kokį nors užsiėmimą, kad jis neštų pelną.

—o—

Statistika rodo, kad pieno suvartojimas žymiai sumažėjo, kada jo kaina buvo pakelta.

Sausio mėnesį visoj Kanadoj pieno buvo suvartota 21,000,000 svarų mažiau. Jei taip eis visus metus, susidarys 252,000,000 svarų pieno mažiau, negu kad būtų buvę sunaudota pirmiau.

Tas rodo, kad darbo žmonės gali sunaudoti tik tiek, kiek jie gali įpirkti. Juo daugiau daiktai ar produktai kainuoja, tuo mažiau yra perkama.

Kapitalistams gal pelnas nesumažėja, nes jie daugiau uždirba, bet masės žmonių gyvena daug prasčiau. Atsitikime maisto, mažesnis vartojimas pieno ir kitų produktų gali pakenkti vaikų sveikatai.

—o—

Pelnagrobiams bėdoj nemažėja, o didėja. Savo gobšumu jie nustatė prieš save visus žmones.

Pastaruoju laiku pradėjo vystytis vaikų judėjimas prieš aukštas šokoladų kainas.

Aną dieną Toronte 200 vaikų demonstravo dainuodami "Mes norim 5 centų šokoladų." Dabar jie kainuoja 8 centus.

Vaikai boikotuoja šokoladus po visą Kanadą.

Nemažas boikotas vystosi prieš kitas aukštas prekes. Kai kur unijos kalba apie boikotą. Šeimininkių draugijos kai kuriose vietose jau pradėjo boikotroti brangias prekes.

—o—

Valdžia skelbia, kad bus palengvintas įvažiavimas į Kanadą. Bus sumažinti suvaržymai britams emigruoti į Kanadą, taipgi palengvintas ir kanadiečiams atsikvietimas giminių.

Kanada nori gauti daugiau imigrantų, kad pakelti gyventojų skaičių ar bent išlaikyti tokį, koks yra, kadangi nemažai apleidžia Kanadą.

Darbininkai, tačiau, protestuoja prieš tokią imigraciją, kuri atsiduoda vergų įvežimu.

Vienas parlamento narys pasimojo atsigabenti iš Vokietijos 200 merginų darbui savo audinyčiose. Atrodo, kad jis nori gauti darbininkes tokiomis sąlygomis, kad paskui jos turėtų jam dirbti kaip vergės, kol atsilygins jam "už gerą širdį".

—o—

Tim Buck, Progresyvės Partijos sekretorius, sugrįžęs iš Europos, kur važinėjo po įvairias šalis, sako, kad Europa atgimsta iš naujo ir pradeda naują gyvenimą.

Jis, atsakydamas generolui Marshall, Jungtinių Valstijų sekretoriui, kuris pareiškė, kad Europa miršta, pareiškė, jog kapitalizmas Europoje miršta, ne Europa. Europoje įvykęs nepaprastai didelis pasikeitimas laike karo ir po karo. Tenai žmonės kitaip žiūri į viską, negu kad Amerikoje.

Net tokia šalis, kaip Čekoslovakija, jau nacionalizavus 80 nuošimčių industrinių užvedimų. Čekoslovakijoj esą daug partijų, bet nei viena negalinti pasirodyti su agitacija už sugrąžinimą senų laikų.

Komentatorius

Nepaprastai Svarbus Išradimas Aviacijoj

CULVER CITY, Cal. — Howard Hueghes, jūdžių gamintojas, orlaivių dizaineris ir daugumos Trans World Airlines šėrų savininkas, pademonstravo išradimą, kurio pagalba bus galima išvengti daugelio nelaimių ore.

Išradimas yra radarinė akis, kuri mato didžiausioj tamsoj kalnus ir kitus daiktus. Ta radarinė akis susijungta su šviesomis, kurios įspėja lakūną apie artėjantį kalną ar ką kitą.

Lakūno būdelėj yra keturios lemputės: dvi geltonos ir dvi raudonos. Kada orlaivis būna 2,000 pėdų nuo kalno, užsidega geltonos lemputės. Kada orlaivis būna 500 pėdų nuo kalno ar žemės, užsidega raudonos lemputės.

Tas pats pasikartoja leidžiantis. Orlaiviui nusileidus iki 2,000 pėdų užsidega geltonos lemputės, o nusileidus iki 500 pėdų — raudonos. Jeigu lakūnas dar nemato žėmės ir raudonoms lemputėms užsidegus, jis žino, kad negalės saugiai nusileist. Tokiame atsitikime jis gali bandyti iešokti kito aerodromo.

ALIEJUS KAINUOS $5,000,000,000

WASHINGTON. — Senatinio komiteto kariškiems tyrinėjimams pirmininkas Owen Brewster pareiškė, kad karalius Ibn Saud ir jo įpėdinlai gaus iš Jungtinių Valstijų aliejaus kompanijų apie $5,000,000,000 "tipsų".

Brewsteris nurodė, kad Pietų Arabijoj aliejaus yra kokie 20,000,000,000 bačkų ir tų "tipsų" karaliui tenka po 23 centus nuo bačkos, kaip rodo esami dokumentai.

Čia matote porą mainierių iš tų, kurie vedė ilgą kovą su liepsnomis kasykloje, kad išgelbėti 11 mainierių Malartic kasykloje. Jų pastangos buvo be pasekmių. Ugnis nesiduvė įveikti, ir 11 mainierių žuvo giliai po žeme.

Lietuvos Muzikos Kultūra

L. Sklerytė

Lietuvių liaudies muzikos menas, kuris gavo visas sąlygas visapusiškai vystytis tik įkūrus Lietuvoje tarybų valdžią, atvaizduoja liaudies dėkingumą už išlaisvinimą ir jos siekimus dirbti savo socialistinės Tėvynės labui.

Niekuomet buržuazinėje Lietuvoje nebuvo tiek daug muzikos įstaigų, kuriose mokytųsi Tarybų Lietuvos darbininkų ir valstiečių bei eilinių inteligentų vaikai, kaip dabar. Mūsų respublikoje niekuomet nebuvo net nei filharmonijos, nei muzikinio lektorajaus, nei liaudies muzikos katedros.

Visa tai sukūrė tarybinė vyriausybė, siekdama, kad muzikos kultūra giliai įsmigtų į liaudies masės.

Be Vilniaus ir Kauno konservatorijų, respublikoje veikia 7 vidurinės muzikos mokyklos, kuriose mokosi daugiau kaip 1,000 moksleivių. Nesenai Vilniuje buvo atidaryta muzikos mokykla mokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikams, kurioje mokysis 100 žmonių.

Kauno valstybinėje konservatorijoje, turinčioje savo pedagogų tarpe nusipelniusius Lietuvos TSR meno veikėjus ir kompozitorius Gruodį, B. Dvariona, naujaisiais mokslo metais pirmą kartą buvo atidaryta arfos klasė. Vilniaus konservatorijoje, kurioje dėsto atvykusieji iš Maskvos žymūs pedagogai ir muzikai kaip profesoriai Targonskis, Zaidelis ir kiti, šias metais buvo įsteigtos kvarteto ir kamerinio ansamblio klasės, o artimiausioje ateityje bus atidaryti specialūs kursai parengti muzikams ir dainininkams, neturintiems pakankamo išsilavinimo stoti į aukštesniąją muzikos mokslo įstaigą.

Prie konservatorijos neseniai pradėjo veikti kompozitoriaus J. Švedo vadovaujama liaudies muzikos katedra liaudies muzikos folklorui studijuoti ir ansamblių vadovams parengti.

Šiais metais Kauno operos ir baleto trupė pasipildė naujomis jėgomis — konservatorijos abiturientais: A. Vasiliausku (tenoras), A. Barniškiu (baritonas) ir kt.

Pirmą kartą Lietuvoje sudarytas respublikinis muzikos fondas, jungiantis geriausius Lietuvos TSR muzikus ir kompozitorius. Prie muzikos fondo įsteigti kūrybinės pagalbos jauniesiems kompozitoriams skyriai, kvalifikacijų kėlimo skyriai, organizuojama speciali poligrafijos bazė, biblioteka.

Vilniaus darbo žmonių tarpe labai populiarus literatūrinis muzikinis lektoriumas, kuriame kas savaitė vyksta užsiėmimai — paskaitos — koncertai, kuriuose dalyvauja respublikos valstybinė filharmonija.

Geriausieji Tarybų Lietuvos muzikos žinovai, kaip prof. K. Kaveckas, Lietuvos TSR meno reikalų valdybos viršininkas Banaitis, Maskvos profesorius G. Polianovskis jau perskaitė eilę įdomiausių paskaitų apie rusų, lietuvių ir užsienio kompozitorių gyvenimą bei kūrybą, iliustruodami šias paskaitas šių kompozitorių kūriniais, išpildytais geriausiųjų respublikos muzikos jėgų.

Darbo žmonės su didžiausiu susidomėjimu klauso Čaikovskio, Musorgskio, Šopeno, Bethoveno, Bacho, Šimkaus, Vainiūno ir kitų kūrinius.

Tik įsikūrus tarybų valdžiai išsipildė sena lietuvių tautos svajonė — Vilniuje buvo organizuota valstybinė filharmonija, turinti chorą, simfoninį orkestrą, kamerinį stygų ansamblių, liaudies šokių bei dainų ansamblį, filialus Kaune, Šiauliuose, Panevėžyje, Telšiuose ir Klaipėdoje.

Per kelis paskutiniuosius mėnesius filharmonijos salėje įvyko 7 simfoniniai koncertai su rimta ir įdomia programa. Į simfoninio orkestro repertuarą įjungti tokie kūriniai, kaip Čaikovskio "1812 metai", Šostakovičiaus "Septintoji simfonija". Chačarturino antroji simfonija, eilė Prokofjevo ir lietuvių bei užsienio kompozitorių kūrinių.

Korpozitoriaus Ilčiko vadovaujamo choro ir kompozitoriaus J. Švedo vadovaujamo liaudies dainų bei šokių ansamblio repertuaran įeina lietuvių liaudies dainos ir broliškųjų tautų dainos jų kalba.

Liaudies dainų bei šokių ansamblis, susidedąs iš 100 žmonių, pasižymi nepaprastai turtingu liaudies dainų bei šokių repertuaru, jis naudojasi senoviniais liaudies instrumentais, kurie iki šiol niekuomet nebuvo naudojami ansamblyje, kaip įvairių rūšių skudučių, ragai, dūdelės ir kiti. Nepaprastai didelis dėmesys kreipiamas į lietuvių liaudies instrumentą kankles, kurioms gaminti Vilniuje atidaryta speciali dirbtuvė. Išleisti pirmieji 300 senovinių lietuviškų instrumentų.

Muzikos ansambliai (kvartetai, trio) beveik kas savaitę koncertuoja ir atlieka tarybinių ir užsienio kompozitorių veikalus. Šiomis dienomis filharmonijos vadovybė patvirtino naują kvartetą, susidedantį iš dviejų muzikų kartų: profesorių Targanskio ir Zaidelio ir jų mokinių J. Fledžinsko ir A. Kalinauskaitės.

Simfoninio orkestro, lietuvių liaudies choro ir stygų kvarteto, estrados solistų bei ansamblių darbe, o taip pat filharmonijos darbe įtraukti kompozitoriai, rašytojai, teatrų kolektyvai ir lietuvių dainos bei šokio ansamblis.

Teatro sezono pradžioje Tarybų Lietuvą aplankė įžymūs Didžiojo Valstybinio Akademinio teatro solistai, V. Barsova, Batarinas, baleto meisteriai A. Redel ir Chrustaliovas, smuikininkas Fišmanas ir kiti. Šiais metais Lietuvoje įvyko Maskvos Didžiojo Operos Teatro Pirogovo, Reizeno, Maksakovos ir taip pat E. Pakul (Latvija), smuikininko D. Oistraicho, Tamaros Chanum uzbekų ansamblio koncertai.

Per pastaruosius mėnesius Vilniaus ir Kauno simfoniniai orkestrai surengė 16 koncertų. Simfoninis koncertas Kaune, vadovaujamas dirižieriaus prof. Balio Dvariono, prasidėjo jo paties koncertine uvertiura "Gintaro krantai".

Kauno operos ir baleto teatro sezonas buvo pradėtas Čaikovskio opera "Pikų dama", dalyvaujant populiariajam artistui TSRS Aukščiausiosios Tarybos deputatui Kiprui Petrauskui, pažymėjusiam neseniai savo sceninės veiklos 40 metų sukaktuves. Teatro repertuare — Čaikovskio, Guno, Pučinio, Verdi operos. Dabar teatro meninis vadovas M. Bukša rengia šių operų pastatymus: "Kitežas" (Rimskio Korsakovo), "Otelo" (Verdi), Tarduotoji nuotaka" (Smetanis), o teatro baletmeisteris, respublikos nusipelnęs artistas Kelbauskas rengia Čaikovskio baleto "Gulbių ežeras" pastatymą.

Didelį vaidmenį populiarizuojant muzikos kultūrą Tarybų Lietuvoje vaidina respublikinio radijo komiteto simfoninis orkestras, kuriam vadovauja kompozitorius A. Klenickis, sukūręs kantatą "Marija Melnikaitė" skirtą Tarybų Sąjungos Didvyrei Lietuvos partizanei Melnikaitei. Orkestras dažnai koncertuoja per radiją ir leidžia pasiklausyti muzikos darbo žmonėms, gyvenantiems už Vilniaus ribų.

Radijo komitetas kviečia filharmonijon muzikus bei vokalistus, konservatorijos profesorius, lektorius, radijo transliacijomis supažindinančius respublikos darbo žmones su muzikos kūriniais ir teikiančius jiems muzikos teorijos žinių.

Lietuvos kompozitoriai sukūrė naujus kūrinius.

Kompozitorius A. Račiūnas parašė kantatą chorui, solistui ir orkestrui "Išlaisvintoji Lietuva", kurią pirmą kartą išpildė lapkričio 7 d. Vilniuje miesto iškilmingajame posėdyje.

Kompozitorius J. Švedas parašė kūrinį chorui "Raudonosios gurguolės" ir J. Gruodis — dainą chorui "Klaipėda", pagal žinomo lietuvių poeto A. Churgin žodžius ir t. t.

Eilė lietuvių kompozitorių

(Nukelta ant 5 puslp.)

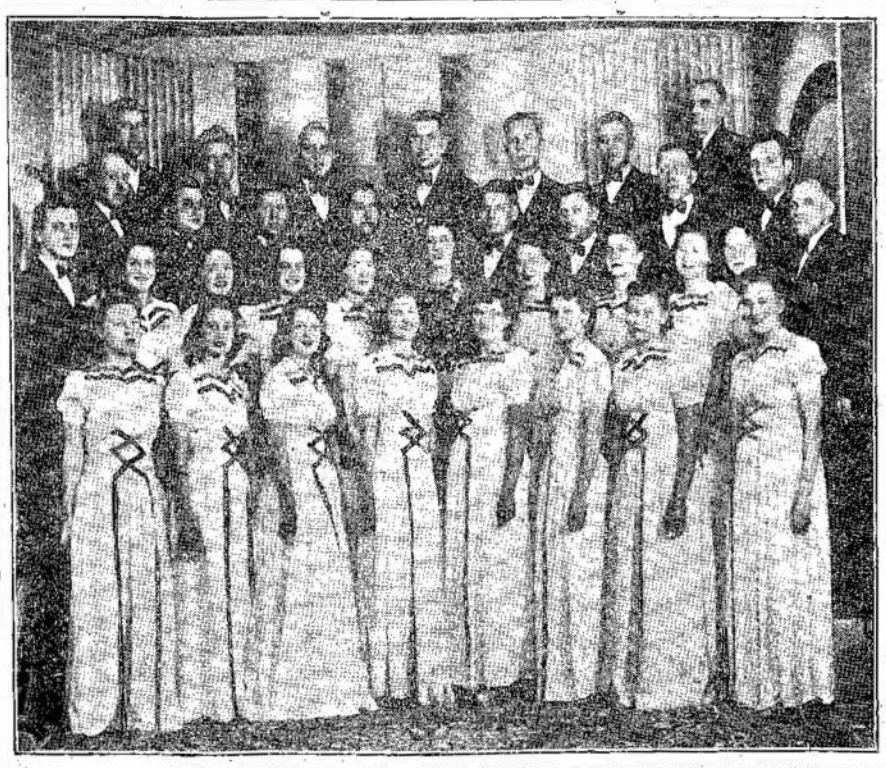

Bangos choras, nesenai minėjęs 15 metų jubiliejų, gegužio 17 dieną turės dar vieną parengimą. Programa susidės iš dainų ir veikalo ir kitų dalykų. Jis kviečia visus Toronto ir apylinkės lietuvius ateiti į paskutinį jo parengimą šį sezoną. Parengimas įvyks Čekoslovakų salėj, Bathurst ir Queen. Įsigykit pakvietimus.

Saugokit Sveikatą

Rašo Dr. J. F. Borisas

Bronchinis Dusulys

Jau kelintas laiškas pasiekia šį rašytoją įvairiais keliais iš draugų ir draugių, kurie nori plačiau susipažinti su bronchiniu dusuliu. Kas yra gi yra bronchinis dusulys, klausia draugai ir draugės?

Bronchinis dusulys yra spazmingas susignybimas kvėpavimo dūdelių, taip kad ligoniai negali kvėpuoti normaliai. Pasidaro sunku kvėpuoti ir labai sunkiai kvapas pereina per dūdeles.

Yra daug įvairių spėliojimų ir priežasčių, iš kur dusulys originaliai atsiranda, tačiau tikrai niekas nežino. Daug įvairių rašytojų ir tyrinėtojų mano, kad dusulys tankiausiai užgauna tokius žmones, kurių per daug lytiškos liaukos iš jaunystės dienų išeikvotos. Mat, lytiškose liaukose randasi daugiausiai organiškų kalkių, geležies ir įvairių mineralų. Ci daug žmonių, apsigema su trūkumu kalkių, taipgi manoma, kad tokius žmones daugiausia dusulys užkariauja.

Taipgi yra labai daug tokių žmonių, kurie dusulį įgyja arba pas juos dusulys įsimeta dėl įvairių medžių arba iš medžių pagamintų daiktų. Maždaug gali būti mūsų toks analizas: Sakysime, iš medžių mes pirma padarome medžio alkoholį, o iš to medžių alkoholio mes pagaminame dėl kojų robus ir nuo lietaus apsisaugoti drabužius. Dujos nors yra prašalinamos, bet jų pasilieka tokiuose drabužiuose, kurie yra gaminti iš gumo. Dėl didžiumos žmonių, kurių atspara yra stipri, tai nekenkia, bet yra tokių žmonių, į kuriuos dujos įeina ir sudaro lermą visame žmogaus organizme.

Tiesa, randasi, ir tokių, į kuriuos dusulys įsimeta nuo gyvulių dulkių, įeina per nosį į kraują ir sukelia dusulį.

Dabar apie vaistus. Įvairios medikamentų firmos šiuo klausimu daro daug tyrinėjimų. Įvairių naujų gyduolių išradimai 1946 metais buvo svarstyti American Association for the Advancement of Science kongrese, kuris įvyko gruodžio 26 iki 31, 1r46 metų, Bostone. Šių žodžių rašytojas dalyvavo minėtame kongrese ir turėjo progą matyti filmas. Tai pirmą vietą užima Pyribenzamine ir Benadry. Nurodymai yra maž daug toki. Dėl suaugusių žmonių reikalinga imti 50 mg. keturis kartus į dieną po valgio. Jeigu simptomai buvo sukontroliuoti su 50 mg., tai reikalinga porcijas sumažinti iki 25 mg. du kartu į dieną. Jeigu negalima su šitokiomis porcijomis sukontroliuoti simptomai, tai reikalinga porcijos padidinti ik 150 mg. keturis kartus į dieną. Dėl vaikų porcijos reikalinga nustatyti sulig jų svaros. Gyduolės yra pagamintos tabliukių ir kapsuliukių formoje. Per gyslas įleisti nerekomenduoja tyrinėtojai ir gyduolių gamintojai.

Senos gyduolės taipgi dėl daugelio ligonių suteikia pagalbą: Tr. Belladonna, T. Stramonium, Tr. Aconite, Tr. Bryona, Tr. Sanguinarium ir kali bichromicum. Minėtos tinktūros, kuomet pagamintos homeopatiškai, gelbsti dėl dusulių sergančių.

MONTREALO ŽINIOS

Ligoniai

Serga Ilgunas Pranas, gyvenantis 6403 — 3rd Ave., Rosemont.

Serga Antanas Drulia.

Serga A. Aleksandravičienė, 12 — 2nd Ave., Verdun.

Serga M. Stratkauskienė, gyvenanti 2271 Wurtele St.

Būsimos Vestuvės

Birželio 21 d. įvyks vestuvės Emilijos Zavišiūtės su Stanley Vilimas. Vestuvių pokilis bus Ville Lasalle salėje.

Abu jaunuoliai yra progresyvių tėvų ir apie metus laiko kai susižiedavę. Emilie kurį laiką dalyvavo buvusiam Jaunimo chore ir buvo veikli choristė.

LLD 47 Kp. Susirinkimas

Balandžio 27 d. įvyko LLD 47 kuopos mėnesinis susirinkimas Bovet salėje. Į susirinkimą atsilankė mažas skaičius narių, nes vieni jautės pavargę po drg. Lesevičiaus vestuvių, kiti, kaip matyt, geriau įdomavosi restoranu "Palanga", negu susirinkimu, kuris šalimais vyko. Nežiūrint viso to, susirinkimas buvo įdomus.

Po kuopos pirmininko J. Petronio vadovybę buvo išrinktas tos dienos pirmininku J. Pelekauskas. Po protokolo skaitymo ir raportų buvo skaityti gauti laiškai nuo dienraščio "Vilnis" ir "Vilijos" choro. Į "Vilnies" dienraščio užkvietimą pirkti šėrus ir dalyvauti šėrininkų suvažiavime, kuopa nutarė paaukoti suvažiavimui $5.00.

"Vilijos" chorui, kuris prašė finansinės paramos kelionei į Torontą, kuopa paaukavo $25.00 ir rengia choro naudai vakarienę, kuri įvyks gegužės 17 d. Bovet salėje. Kuopa nutarė prisidėti prie 137 kuopos rengiamo naktinio pikniko gegužės 30 d. Ville Lasalle Citizens kliube.

Drg. J. Vilkelis išdavė raportą iš LLD ir Demokratinių Lietuvių suvažiavimų Brooklyne. Raportas buvo gana ilgas ir įdomus.

Drg. Vilkelis pabrėžė, kad LLD suvažiavime buvo nutarta pakelti šeimyninių narių duokles; vietoj mokamų $1.60 ct. už vyrą ir moterį, priklausančius šiai draugijai, pakėlė iki $1.75. Narių duokles pakėlė, nes poperis ir kiti dalykai yra žymiai pabrangę. Draugija negali išsilaikyti iš mokamų narinių duoklių.

Į pabaigą susiriakimo buvo prisiminti sergantieji nariai: drg. Petrauskas, kuris randasi St. Agathe ligoninėj, ir drg. Tamutis, sergantis paralyžio liga. Šiems nariams kuopa nutarė apmokėti jų narines duokles.

Policija Daužo Darbininkų Galvas

Keturios savaitės atgal išėjo į streiką vilnų pramonės Ayres 600 darbininkų reikalaudami pakelti po 15 ct. į valandą, pripažinti 6 legales šventes į metus ir duoti teisę darbininkams daryti unijos susirinkimus dirbtuvėje. Fabrikantai šį darbininkų reikalavimą atmetė. Streikieriai visą laiką laikėsi vieningai ir pikieto linijos stiprios. Fabrikantai negalėdami įsivežti skebų į dirbtuvę, pasišaukė policiją ir gegužės 2 d. su būriu skebų po policijos apsauga per prievartą norėjo įsibrauti į dirbtuvę. Įvyko susikirtimas. Policija daužė darbininkų galvas su buožėmis ir keletas parėjo namo kruvinomis galvomis, kiti su kitais kūno sužalojimais.

4 Užmušti Auto Nelaimėj

Balandžio 29 d. susikūlė automobilis su troku ir buvo 4 užmušti ir 7 sužeisti; du gana sunkiai, kiti kiek lengviau. Nelaimė įvyko ant Notre Dame East, kai automobilio vairuotojas pametė kontrolę lenkiant busą. Automobilyje važiavo Kellog Co. darbininkai namo.

General Ligoninei Sukako 125 Metai

Gegužės 1 d sukako 125 metai kai buvo įsteigta General ligoninė Montreale, ant Greig, netoli St. Lawrence. Ligoninė buvo įsteigta 1822 metais ir turėjo patalpą 72 ligoniams. Dabartiniu laiku ligoninė turi patalpą dėl 641 ligonio.

Sukaktuvių išvakarėje ligoninės pirmininkas pranešė, kad ligoninė įsteigė vėžio ligos tyrinėjimo skyrių.

Pabėgo su $14,000

Balandžio 28 d. Charles Heckman, 24 metų amžiaus karo veteranas, atstatęs revolverį paėmė portfelį iš raštinės su atneštais pinigais apmokėti darbininkams algas ir pabėgo. Portfely buvo $14,000. Heckman dirbo toje dirbtuvėje apie 6 savaites laiko. Policija dabar jo ieško sykiu ir jo merginos, kuri dingo tą pačią dieną. Manoma, kad abu yra kartu pabėgę ir slapstosi.

Išbuvo 3 val. Uždarytas

Du banditai grąsindami su revolveriu surišo taksi vairuotoją ir uždarė jo paties taksi bagažo. Burną taipgi užrišo. Vežiojosi jį po miestą apie 3 valandas. Manoma, kad tie du banditai apvogė Provincialį banką ir išsinešė $2,000.

Taksi vairuotojas liko išgelbėtas praeivio, kuris išgirdo jį baladojantis taksi bagažo, kai banditai taksį paliko gatvėje.

Žiaurus Sportas

Balandžio 28 d. policija įsiveržė į daržinę, kurioje ėjo gaidžių muštynės. Policija areštavo 134 asmenis, kurie dalyvavo tame sporto spektakly. Į šį spektaklį buvo suvažiavę asmenų ir iš kitų Kanados provincijų. Įžanga dalyviams $2.00. Derybos tarp jų siekė net iki $2,500.

Toje daržinėje rasta 47 gaidžiai, kurie yra specialiai toms peštynėms išmokyti, ir 20 porų panašių į ylas, kovos šporai. Tie šporai būna pririšti prie gaidžių kojų, kad paaštrintų kovą. Vienas gaidys rastas negyvas. Areštuoti paleisti po $25.00 kaucijos.

Reporteris

Iš Vakarų Vokietijos Į Gimtąją Lietuvą

P. Liaudanskis

Aš, Povilas Liaudanskis, 1947 metų vasario mėn. 8 d. atvykau iš Vakarų Vokietijos į savo gimtinę — į Tarybų Lietuvą.

1943 metais mane, 14 metų amžiaus berniuką, vokiečiai fašistai suėmė ir uždarė Kauno sunkiųjų darbų kalėjime. Kuo buvau kaltinamas nežinojau, o gal būt ir nesupratau, nes neatėjimą į darbą (dirbau tuo metu Šiaulių geležinkelių dirbtuvėse) neskaičiau nusikaltimu.

1944 m. sausio mėn. mane ir kitus draugus išvežė į Praveniškių stovyklą, kur dirbome katorgos darbus (stovykla buvo netoli Kauno).

Tais pačiais metais, kovo mėn., hitlerininkai išvežė mus į Normandiją. Važiavome pasibaisėtinose sąlygose ir daugelis draugų žuvo kelyje.

Mus atvežė į Volond-Šerburg ir uždarė į stovyklą "E". Prasidėjo baisus gyvenimas. Dirbome nuo ryto 7 ligi 2 val. nakties. 4 val. poilsio — ir vėl į darbą.

Dirbome beprasmį ir sunkų darbą. Taip, pavyzdžiui, nešiojome akmenis iš vienos krūvos į kitą, arba su geležinėmis šakėmis turėjome pilti vandenį iš vienos duobės į kitą. Kada sąjungininkų kariuomenė užėmė Normandiją, mus išgrūdo į Vokietijos gilumą. 1945 metų balandžio mėn. 18 d. 10 val. rytą mane paleido. Tai įvyko Hanover-Braunštain provincijoje, ties Harciais. Atrodė neįprasta būti laisvam ir žinoti, kad fašistų nebėra, kad jie manęs negali suimti. Ėmiau galvoti, kaip patekti į savo gimtąjį kraštą. Bet tatai man padaryti pavyko dar negreit. Man dar ištisus metus teko bastytis po svetimą kraštą, gyventi iš duodamos išmaldos ir laukti, kada pagaliau galėsiu išvykti į Lietuvą.

Kartu su hitlerininkais iš Lietuvos, į Vokietijos vidurį pasitraukė Tarybinės Armijos pabūgę vokiečių tarnai, pataikūnai, tėvynės išdavikai, gestapininkai, paskui save išvilkdami savo šeimas ir šiaip nekaltus žmones, baidydami juos tuo, kad tarybinė valdžia visus išžudys, visus išveš į Sibirą. Sąjungininkai šiems pabėgėliams paskyrė ištisus miestų kvartalus apsigyventi ir aprūpino maistu. Tad buvusieji lietuviai, atsižadėję savo krašto, valgė, gėrė, tinginiavo, vedė šlykščiausią propagandą prieš Tarybų Lietuvą, laukdami, kad vieną gražią dieną visi parvyks atgal į Lietuvą, kur vėl gyvens, lėbaus, kraus turtus iš darbo žmonių vargo.

Žinoma, tarpe šių vilkų gaujoje yra ir taikių, suklaidintų žmonių, kurie baikščiai laukia, kada galės parvykti namo, bet jie bijo balsiai apie tai prabilti, nes tokį žmogų patys fašistiniai lietuviai likviduoja, tai yra paprastai nužudo. Tad nenuostabu, kad norintieji grįžti bijo prisipažinti.

Tuose lageriuose aš gyvenau visiškai vienas — visa šeima buvo Lietuvoje. Ėmiau įdomautis savo krašto gyvenimu. Viename "Tiesos" numeryje radau žinutę apie tai, kad mano sesuo rašytoja Valerija Valsiūnienė gyvena Lietuvoje, kiek vėliau pamačiau laikraštyje ir jos eilėraščių. Tada pradėjau suprasti, kad lietuvių, gyvenančių lageriuose, šmeižtai yra biaurūs ir nepamatuoti. Tuos šmeižtus skleidžia tie, kurių rankos suteptos lietuvių tautos krauju ir kurie bijo grįžti į gimtąjį kraštą, nes ten jie turės atsakyti už savo nusikaltimus. Iš laikraščių taip pat sužinojau, kad mūsų kraštas atsistato, atkuria pramonę, žemės ūkį. Mane stebino didžiulis mokyklų kiekis Tarybų Lietuvoje, nes buvusiais laikais, man ir kitiems berniukams tekdavo eiti net po keletą kilometrų į mokyklą.

Lietuviai — lagerio gyventojai pamatė, kad skaitau tarybinius laikraščius. Daugelis ėmė manęs šalintis. Gyvenau tuo metu Nordheime, Hanover-Braunšveig provincija. Ten gyveno maždaug ligi 200 lietuvių su šeimomis. Lagerio komendantas Nasvytis Jonas, okupacijos metu buvęs Tauragės burmistras. Nasvytis man paliepė apleisti lagerį ir perspėjo, kad jei nepaklausysiu, būsiu atiduotas lietuvių teismui. O apie tą teismą aš jau žinojau — lietuviškieji fašistai likviduodavo norinčius vykti į Lietuvą.

Iš Nordheimo pabėgau ir apvažiavau labai daug lietuvių lagerių. Buvau Flensburge, Hamburge, Zelle, Lerta, Hanoveryje, Krainzene, Gotingene, Kasselyje, Herzfelde, Fuldoje, Giscne, Frankfurte, Hanau, Stutgarte, Munchene, Augsburge, Ansbache ir kitur. Mane į tuos lagerius nebepriėmė, nes jau buvo pranešta, kad aš pavojingas asmuo lagerio gyventojams.

Munchene tarybinis pulkininkas Biržinskis mane persiuntė į Lichtenau. Iš čia majoras Prokurinas atvežė mane į tarybinę zoną, į Diobelno miestą. Čia gavau reikalingus dokumentus ir per Gardiną parvykau į Vilnių, kur apsistojau pas savo seserį rašytoją Valeriją Valsiūnienę.

Kaip malonu vaikščioti savo gimtosios žemės gatvėmis, stebėti verdantį gyvenimą ir pačiam į jį įsijungti! Atrodo, kad tie visi vargai, kuriuos man teko pergyventi, buvo tik sunkus sapnas, tik mėlynės ant kūno primena konclagerio žiauriąją tikrenybę. Malonu girdėti savo kalbą, dainas, klausytis muzikos ir žinoti, kad vėl esu su visais. Kaip malonu žinoti, kad namie esi laukiamas, kad turi nakvynę, butą ir tarnybą. Buvau teatre, filharmonijoje, operoje ir matyti, kaip tarybiniai Lietuvos piliečiai kuria savo laimę. Aš kalbėjau su tarybiniais rašytojais, prof. Korsaku, prof. A. Venclova, Cvirka ir kitais! Kasdieną yra išleidžiama naujų knygų, ir man rodosi, kad daugybė metų aš nuo jų buvau atplėštas. Noriu visas iš karto skaityti. Šiuo metu gyvenu ir dirbu Vilniuje. Nuo naujų mokslo metų stosiu į suaugusiųjų gimnaziją.

Baigdamas noriu kreiptis į visus geros valios lietuvius, apglušintus išdavikų šmeižtais, kad jie nieko nelaukę mestų jiems teikiamą išmaldą ir vykt namo. Mano draugai iš Nordheimo, jūsų laukia fašistų išgrauti kaimai ir miestai, kuriuos reikia atstatyti, jūsų laukia tėvai, broliai ir seserys, meskite jus laikančius varžtus ir drąsiai grįžkite namo. Telieka svetur tic, kuriems gimtoji žemė nebeturi atleidimo — juos pasicks teisingumo ranka visur, kur jie bebūtų. Atsiminkite, kad tikroji laimė yra alsuoti gimtinės oru, eiti petys petin su savo draugais ir žinoti, kad gimtosios žemės sauja yra brangesnė už auksą.

Tel: Ofiso CH. 5020 Namų — AM 9324
Valandos: 2 — 5 p.p., 7 — 9 v.v. Ir sulig susitarimo

Dr. E. Andrukaitis

LIETUVIS GYDYTOJAS
Buvęs Kanados Karo Laivyno Chirurgas
2540 SHERBROOKE EAST — MONTREAL, QUE.
(Ant Frontenac Kampo)

Tel.: BElairs 2200.
Valandos: 4—5 po piet, 7—9 vak. ir sulig susitarimo, išskiriant šeštadienius ir sekmadienius.

Daktaras Rabinovičius

Chirurgas Specialistas
Turiu savo ligoninę, egzaminuoju ir gydau įvairias ligas. Daryu visokias operacijas ir peršvietimus (X - Rays). Vytauto Klube ir M.L.S. ir D.P.D. nariams papigintą kainą.
4351 ESPLANADE AVE., MONTREAL, QUE.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikavęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje
Specialistas Venerinių Ligų ir Akušerijos
3537 PARK AVE. Tel. HA. 7623 MONTREAL
Valandos Nuo 8 Iki 9 Vai. Po Pietų

Tel. LA. 4441

Dr. H. Rosenfeld'as

Oficialus MLSDPD ir DLKVNPD Gydytojas
Kalba Lietuviškai
Valandos: 2—4 v. p. p., 7—8 v. v. ir susitarus
4539 PARK AVE.
Montreal, Que.

Atvira Dieną ir Naktį
LIETUVIŠKA PIRTIS
Vienintelė tos rūšies Montreale
Akmenlaisto Apšildymo Sistema
Moterų Dienos: Antradieniais nuo 2 P. M. iki 12 P. M.
3963 COLONIAL Ave.
Tel. PL. 0094

Tel.: AMherst 7268
2398 Frontenac St. Montreal 24, Que.

Albertas J. Norkeliunas

(General Insurance)
Duodu teisingą ir geriausį patarnavimą visose apdraudos šakose. Pildau valdiškas blankas, affidevitus ir tt.
— Nuolatinis Patarnavimas —

Parduodam Namus

PARŪPINAM UGNIES, VAGYSTĖS, AUTOMOBILIŲ, STIKLO ir t. t. APDRAUDĄ
PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GROSERNES, MĖSINES, ICE CREAM PARDUOTUVĖS IR KITUS BIZNIUS
Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Taipgi
Turime Keletą 2, 4, 6 Flatų Namus, Pastatytus 5-10 Metų Atgal
Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai
Mes esame properčių ekspertai

REED'S RENTING SERVICE REG'D

4834 VERDUN AVE., VERDUN
Tel. YOrk 5558; sekmadieniais ir vakarais po 8.30: TRenmore 1678
Mr. R. Bennett, Manager.

Nusipirkite Sau Namus

VERDUNE, N. D. G., AR MONTREALE
Parduodame Visokios Rūšies Namus (duplex, 2-jų flatų, 3-jų flatų, 4-rių flatų ir t. t.)
— Arba —
Jei norite parduoti savo namus, mes už jus parduosime. Paveskite mums jūsų pardavimo problemas.
— Mes Taipgi Parduodame —
Visokios rūšies biznius, kaip: grosernes su alum, hotelius, restaurantus, saldainių ir cigarų krautuves ir tt.

Verdun Realties Co., Inc.

4343 Verdun Ave., Verdun. Tel. YOrk 3264
Victor L. Trudeau, Manager.
Matykite mūsų atstovą: William Senkus, 785 — 3rd Ave., Verdun. YOrk 0288

Joe Skinkis

LIETUVIS SIUVĖJAS
Siuvam Vėliausios Mados Siūtus Vyrams ir Moterims
Už Prieinamą Kainą
2540 Sherbrook St. East Montreal
(Ant Frontenac Kampo)

J. H. BENOIT

Graborius - Funeral Director
Nuliūdimo Valandoj — Atsitikime Mirties
Duoda Geriausį ir prieinamiausį Laidotuvių Patarnavimą
Tel.: AMherst 0694
2102 Fullum St. Montreal
Netoli Ontario St. E.

ADAMS MACHINE & TOOL WORKS

Darom Naujus ir Taisom Senus Visokius Namų Reikmenis: Įrankius, Skalbimo Mašinas, Pečius, Šaldytuvus, Prosus ir Kt.
Savininkai: J. ADOMONIS ir V. KIELA
724 MARIN AVE., MONTREAL
(Netoli St. James ir Atwater kampo)
Tel.: WI. 1331; Vakarais ir Sekmadieniais YO. 8028

VICTORIA

CLEANERS & DYERS CO.
Valome ir dažome vyriškus ir moteriškus drabužius. Pageriname (Drax) reinkautus. Taipgi valome kitus namų reikmenis, kaip: langatieses (curtains), antklodes ir taip toliau, išskiriant skalbinius.
Paimame iš namų ir pristatome atgal. Pagerintas aptarnavimas. Klauskite informacijų:

Savininkai:
J. Matulaitis, G. Kriaučeliūnas ir A. Majauskas
Tel. TR. 1135 — Telefoną Atsako Lietuvaitė
2830 ALLARD ST., Ville Emard, MONTREAL

Kaip Didelis Pasaulis Ir Stebėtini Veiksmai

Rašo J. Yla

(Tąsa)

Vėlesni Laikotarpiai

Kambrišką laikotarpį sekė ordovitiškas ir siluriškas laikotarpiai.

Laike ordovitiško laikotarpio gyvybė vystėsi dar toliau, tačiau gyvūnai dar neturėjo nugarkaulių ir gyveno vyriausiai vandenyje. Beje, ordovitiškas laikotarpis pavadintas senos gentės vardu, kuri šimtus metų atgal gyveno Valijoj, kur ordovitiškos uolos ant paviršiaus.

Ordovitiško laikotarpio metu trilobitams konkurentais virto taip vadinami sefalapodai, dabartinių nautilių, oktopų ir straigių protėviai. Jie buvo didžiausiais, galinginusiais žvėrimis vandenyje.

Tie sefalapodai buvo įsivilkę į kevalus, lukštus, kurie buvo sudaryti iš daugelio dalių, kaip kokie šarvai. Kai kurie jų buvo 15 pėdų ilgio. Dabar jie mažyčiai.

Svarbiausias dalykas, kurį verta įsidėmėti, tai tas, kad šiuo laikotarpiu susidarė taip vadinamas kalkakmenio sluogsnis. Visi kevaluoti gyvūnai vandenyse savo kevalus gamino iš kalkių. Kada jie mirė, kevalai sugulė vandenų dugne, kartu su augalais, kurie taipgi turėjo nemažai kalkių. Esant dideliam spaudimui ir vykstant chemiškam veikimui, tie kevalai ir augalai virto kalkakmenio sluogsniu. Tas procesas vyksta ir šiandien. Kada jūs naudojate kalkes prie statybos ar kurio kito darbo, atminkite, kad tai kevalai ir augalai, kurie gyvėno ir augo milijonus metų atgal.

Pabaigoj šios ordovitiškos gadynės pradėjo kilti į viršų kontinentas, kuris šiandien vadinasi Šiaurės Amerika. Nekurios dalys buvo taip spaudžiamos, kad iššoko viršun, kaip akys, ir sudarė kalnus. Augant sausžemiams, mažėjo vandenynai.

Siluriškas laikotarpis gavo vardą nuo vienos keltų giminės, kuri gyveno Valijos ir Anglijos pakraščiais. Šioj vietoj tos uolos buvo pradėtos studijuoti ir tokiu vardu pavadintos.

Siluriškas laikotarpis buvo šiltas ir drėgnas. Į pabaigą, tačiau, jis virto sausu plačiuose plotuose. Trilobitai pradėjo nykti. Viešpačiais vandeninio gyvenimo virto sefalopodai.

Siluriškam laikotarpyje labai smarkiai veikė koralai, mažyčiai gyvūnėliai, iš kurių lavonėlių susidarė daugelis salų. Šių mažų gyvūnėlių galima užeiti ir dabar šiltuose vandenyse. Jie gyvena kolonijomis. Jie labai maži, tačiau pakliuvus į jų tarpą būtų pražūtis. Jie labai ėdrūs ir greitai sučiulptų. Šie maži gyvūnėliai per milijonus metų virsta kalkakmenio sluogsniais.

Tikėsit, ar ne, Čikagos miestas stovi ant tokio kalkakmenio sluogsnio. Kitais žodžiais tariant, žemė, ant kurios stovi Čikagos didmiestis, pasidarė iš tų mažų gyvūnėlių lavonų.

Kaip didelė tų koralų kolonija buvo, galima matyti iš to. Šis tų gyvūnėlių padarinys tęsiasi į rytus iki apeliačinių kalnų, į pietus iki Oklahomos ir Iowos, į šiaurę — iki Hudson įlankos krantų.

Kadangi koralai gali gyventi tiktai tropiškam klimate, tai iš to išeina, kad tuo metu toj vietoj, kur dabar Kanada, buvo šilti vandenys.

Siluriškam laikotarpyj arba gadynėje pradėjo atsirasti gyvūnų, kurie kvėpavo oru ir gyveno sausumoje. Pirmuoju gyvūnu buvo skorpijonas, trilobato ainis, nors mažai kuo panašus. Jis, žinoma, nepasirodė staigiai. Truko daug laiko kol jis išsivystė. Jie pirma, matyt, gyveno negiliuose vandenyse, pakraščiuose, ir taip laipsniškai išmoko kvėpuoti oru.

Pirmas oru kvėpuojąs gyvūnas išrodė toli gražu ne taip, kaip dabartiniai gyvūnai. Jis buvo didelis vabalas, susidedąs iš galvos, vidurių ir uodegos. Kai kurie buvo 10 pėdų ilgio. Skorpijonų dar ir šiandien yra, bet jie daug mažesni.

Siluriškoj gadynėj atsirado ir pirmos žuvys. Taipgi ir nugarkauliniai gyvūnai.

Į pabaigą siluriškos gadynės vėl vanduo užleido sausumai Amerikos kontinente. Tuo laiku iškilo kalnai Alaskoj, Arktiko salose, Grenlandijoj. Europoj iškilo kaledoniški kalnai, kurie tęsėsi nuo Skandinavijos per Škotiją, Valiją, Franciją ir Ispaniją iki Sacharos dykumų Afrikoj.

(Bus daugiau)

Šis vyras, George Ziller, Springfield, Ill., sveria 538 svarus. Policija buvo suėmus jį, bet apklausinėjus paleido, sąrišyje su papirkinėjimu. Kaip jį išlaiko jo kojos, sunku įsivaizdinti. Tai keli vyrai viename.

Sūnų ir Dukterų Dr-jos Vajus Eina Pasekmingai

Vajus už gavimą naujų narių į Sūnų ir Dukterų Draugiją jau gerokai įpusėjo. Vajininkai kai kuriose kuopose gerai pasidarbavo. Per juos gauta virš 50 naujų narių.

Patyrimais remiantis, galima pasakyti, kad antra pusė vajaus visuomet nusveria pirmąją. Tas duoda viltį, kad šiais metais vajus praeis labai pasekmingai.

Gerbiami draugai ir draugės vajininkai ir vajininkės ir draugijos budavotojai! Be įdėto darbo negali būti pasekmingo vajaus. Jeigu kuriose kuopose pasekmės nekokios, tai atminkit, kad neužtektinai pastangų įdėta. Toronte vajus duoda gerus rezultatus už tai, kad vajininkai smarkiai darbuojasi.

Nereikia labai nusiminti su dirva. Nors ji siaurėja, bet dar yra gana plati. Kiek Kanadoj mes priskaitome lietuvių ir kiek jų yra nariais šios garbingos organizacijos?

Tad visų draugijos narių pareiga pakalbinti dar neprigulinčius tapti šios draugijos nariais. Apie jos naudingumą gali išaiškinti kiekvienas draugijos narys. Tai ne paslaptis. Tai viena iš geriausių pašalpinių organizacijų Kanadoje. Nei viena draugija nemoka tokios didelės pašalpos, kaip ši. Per 26 savaites moka pilną pašalpą, o per kitas 26 savaites pusę pašalpos. Reiškia, moka itisus metus. Be to, narys, išėmęs metinę pašalpą, metams laiko praėjus gali vėl gauti pašalpą per tris mėnesius laiko. Praėjus kitiems metams — vėl per tris mėnesius. Taip kas met. Mes turime ilgą ligonį — A. Ružą, kuris dabar randasi Londono sanatorijoj. Jis yra išėmęs pašalpos $1,200. Jis gauna pašalpą už tris mėnesius kasmet.

Matote, koks labdaringas darbas lietuvių išeivijoj. Tai milžiniška atspara nelaimėje. Turėtume visi lietuviai prigulėti prie šios organizacijos ir kolektyviai teikti pagalbą nelamės ištiktiems ir tuo pačiu sykiu būti užsitikrinusiais, kad atsitikime nelaimės mus parems.

Sąlygos yra prieinamos visiems. Kuopos randasi beveik kiekvienoje didesnėje lietuvių kolonijoje Kanadoje. Kur nėra kuopos, ten galima prigulėti pavieniais. Kreipkitės tiesiai į Centro Komitetą šiuo adresu: J. Kevėža, 11-A Delaware, Toronto 4, Ont.

Prie to dar noriu pabrėžti, kad Kanadoje randasi nemažai lietuvių grupių, kurios galėtų įkurti kuopas. Būtų laikas tai padaryti. Šis vajus jubiliejinis. Draugija mini 35 metų sukaktį. Šio vajaus metu įstojimas į draugiją atrodo iškilmingesnis. Be to, įstojimas sumažintas per pusę, o jaunuoliai nuo 16 iki 25 metų priimami visai be įstojamo mokesčio.

Centro Komitetas sutvarkė šias privilegijas sąrišyje su draugijos 35 metų sukakties minėjimu. Kitos tokios progos greitai nebus.

Minint šias draugijos sukaktuves, turėtume giliau pagalvoti, pamatyti, kokį kilnų darbą Kanados lietuvių tarpe draugija atliko, kokią labdarybę nariai padarė tiems, kuriuos nelaimės patiko. Daugelis narių viešai per spaudą išreiškia padėką draugijai ir jos nariams, kurie prikalbino įstoti.

Tad visi draugijos nariai, brangindami draugiją ir jos kilnius darbus, veikėjus, kurie įsteigė ją ir budavojo, pasidarbuokime šio vajaus metu, kad jubiliejinis vajus būtų tikrai atmintinas ilgam laikui.

J. Barėnas
C. K. Pirmininkas

Vestuvės Čikagoj

TORONTO. — Daugumai torontiečių žinomas A. Samuolis, kuris dabartiniu laiku gyvena Čikagoje, apsivedė su V. P. Babilius.

Draugas Samuolis, keletą metų gyvendamas Toronte, turėjo daug draugų, dalyvavo vaidinime, prigulėjo prie organizacijų, todėl neužmiršo pakviesti torontiečių į savo vestuves. Dalyvavo Ch. Morkūnas, M. Šimkūnas ir aš pats.

Buvome patenkinti, kad nuvažiavom. Buvo begalo smagu susitikti visus senus torontiečius, susipažinti su čikagiečiais. Buvo trumpas, bet smagus laikas.

Mes visi dėkojam Samuoliams už gražų priėmimą ir linkime laimingo gyvenimo.

J. Valūnas

SAKO ŽASIS BUVO ORLAIVIO NELAIMĖ

VANCOUVER. — Čia yra manoma, kad orlaivis galėjo įlėkti į būrį laukinių žąsų ir tiek apsikulti, kad turėjo žūti, nors iki aerodromo buvo tik 3 minučių kelionė.

Visos pastangos rasti sudužusį orlaivį su 15 asmenų iki šiam laikui buvo veltui.

LIETUVOS MUZIKA

(Atkelta nuo 3 puslp.)

rengia naujus kūrinius. J. Pukalnis rašo operą šių dienų tema "Laimingas is" (tekstas — lietuvių poetės V. Valsiūnienės); K. Galkauskas rašo baletą liaudies temomis "Paparčio žiedas"; A. Bolčiūnas rengia operą "Veronika", pagal lietuvių poeto T. Tilvyčio libretą; St. Vainiūnas kuria operą "Žalgiriečiai", atvaizduojančią lietuvių kovą su kryžuočiais; A. Klenickis rašo operą "Miškas ošia" pagal to paties vardo B. Dauguviečio pjesę, atvaizduojančią lietuvių jaunimo partizaninę kovą prieš vokiškuosius grobikus. Didžiojo Tėvynės karo metu.

Tarybų Lietuvos muzikos kultūra, dėka didžiulės tarybinės vyriausybės pagalbos, visapusiškai vystosi ir giliai įsminga į darbo žmonių mases.

APSIDRAUSKITE LIGOI IR NELAIMĖI

STOKITE Į

Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugiją

Kapitalas $19,000.00

Turi 11 Kuopų Kanadoje

Pašalpoms Išmokėta Virš $55,000

Pašalpos Moka: $3.25, $6.50 ir $10.00 į Savaitę

Pomirtinės Moka: $80.00, $120.00 ir $160.00

Duokės: 35 ct. iki $1.10 į Mėnesį.

Dėl Informacijų Kreipkitės:

J. Kevėža, 11-A Delaware Ave., Toronto 4, Ont.

JONAS DOVYDAITIS

Vyriausybės Narys

. . . Žiemos naktis. Siaučia pūga.

Sniego debesys, staugiančio vėjo nešami, lekia viršum girių ir laukų, purtina valstiečių namų sienas, verčia ant plentų ir vieškelių neperceinamus kalnus.

Lyg vaiduokliai, išėję iš tamsių savo urvų, ūžauja, staugia švilpia vėtros sparnai. Atrodo, kad jie su piktu džiaugsmu glosto sušalusią žemę ir kvatoja, privertę visus, kas tik gyvas, pasislėpti po trobos stogu.

Kas išdrįs tokiu oru šiąnakt išeiti laukan? Kas gali bandyti palikti šiltą pastogę ir atsidurti tame sniegų ir vėjų chaose?

Ir vėl pamišėlio balsu kvatoja pūga, tartum žiasdama su lediniais vėjais, tartum džiūgaudama, kad šiąnakt tik ji viena karalienė viršum žemės.

Bet ne! . . .

Štai keliuku, iki pažastų snieguose, brenda žmogus. Tarpais sniegas paskandina jį, bloškia jam deginantį šaltį veidan, uždusina. . . Tarpais einantysis vos, vos užsilaiko ant kojų. Traška ir plevena keleivio apsiaustas, lyg ruošdamas suplyšti smulkiais skutais, išsibarstyti gabaliukais po laukus.

Bet nesustoja keleivis. Tik atkakliai, žingsnis po žingsnio, mušasi per sniego kalnus, į priekį, pasilenkęs, vos kvėpuodamas.

Iš balto debesio išnyra mažiukė trobelė. Su didžiausiu vargu keleivis perlipa per pusnis ir atsiduria prie vartelių. Jis ilgai ieško sugriubusomis rankomis tamsoje kur gi tos durys.

Pagaliau suranda. Stuksena į jas. Vėjo švilpesys užtrenkja silpnos rankos baladojimą. Ir žmogus prie durų tamsoje tyliai verkia iš baimės, kad jam gali tekti čia likti pūgoje.

Tačiau viduje trobos kaižinkas pabunda. Girdėti žingsniai, paskui iš anos pusės atsiliepia moters balsas:

— Kas ten?

— Tai aš. . . Aš!

— Ko gi jums? Nepažįstu. . .

— Aš, mamyte! Aš Nastė, duktė tavoji. . .

Riktelėjo iš nuostabos anapus durų. Klangtelėjo užraktas. Atsivėrė durų juoda skylė. Ir atkeliavusi šmurkštelėjo į šiltos trobos vidų.

Motina, jau pagyvenusi, raukšlėto veido moteris, ilgai glamonėjo savo vyresniąją dukterį, bučiavo jos nuo šalčio raudonuojantį veidą.

— Iš kur tu, vaikeli? Ir dar taip vėlai? Juk galėjai laukuose tokią naktį ir pražūti.

Nastė iš džiaugsmo ir laimės kukčiojo.

— Reikalas svarbus, mamyte. Tuoj aš tau pasakysiu. Duok tik man tą ušarą nubraukti.

Paskui duktė papasakojo:

— Šiandien rytą aš pas dėdę atsikėliau kaip visada. Tvarkėmės namuose, skalbėme. . . Ir štai apie pusdienį ateina per kiemą kažinkoks vyras. Nematytas jis man. Didelis, stipriais pečiais, su vatinuku, su ausine kepure. Apsidairė jis ir klausia: "Ar čia gyvena Bucilenis," Dėdė pasakė, kad tai jis pats. Tada atvykėlis vyras nusišypsojo, padavė ranką, paspaudė ją. Vėliau jis pasakė: "Iš toli aš einu ir leiskite man sušilti". Pasodino tą žmogų virtuvėje, davė jam bliūdelį karštų kopūstų. Pavalgė tas, o tada dėdei sako: — "Kur dabar randasi Divonienė Marija"

Krūptelėjo motina, klausydama Nastės pasakojimą.

— Ir kas toliau buvo brangioji?

— O paskui, — duktė pakėlė spindinčias akis į motinos veidą ir ištarė: — Tas keleivis štai ką pareiškė: "Nueikite kas nors pas Divonienę. Pasakykite, kad aš su jąja noriu pasikalbėti. Reikalas labai svarbus. Ir kaip galima greičiau!"

Nastė prisigiaudė, pabučiavo motinos skruostą ir linksmai sučiauškėjo:

— Ir kas man reikėjo daryti, mamyte? Aš apsivilkau, užsirišau skarą ir štai atbėgau pas tave. . .

Apsidairė Divonienė po kambarį. Pasiklausė, kaip lovukėse knarkė patys jaunieji vaikai, paglostė dukters Nastės kaštoninius plaukus, sušnibždėjo jai švelniai, taip, kaip sugeba motina savo vaikui:

— Mano drąsioji dukrelė. Ir tu nebijojai?

— Reikalas svarbus, mama, — atsakė ši. — Juk taip ir tas keleivis ištarė. O jo akys tokios drąsios, tokios geros. Ir iš žvilgsnio matyti, kad jis sako teisybę. . . Emiau ir atbėgau.

Divonienė atsistojo, susirado vilnonę skarelę, užsigaubė.

— Eisiu, dukrele, aš pas jį. Tu, gi, pabūk šią naktį namuose. Prižiūrėk vaikus. Iš ryto išvirk jiems pusrytį. Duok, Nastute, aš tave dar kartą pabučiuosiu. . .

Netrukus motina išėjo. Ją pagavo vėjo ir sniego sukurys. Lediniai dygiai svilino veidą. Norėjo išversti iš kojų. Bet brido ir brido per pusnis, prisilaikydama girios krašto, žiūrėdama, kad neišklystų iš tako.

O tuo metu Divonienė prisiminė savo gyvenimą, atsiminė vyrą, pro akis prabėgo likimas josios ir josios šeimos. . . Kiek baisaus jame iki šiol buvo ir kiek mažai šviesių valandų. . .

—o—

1940 metai. Aukštadvario miestelis, Trakų apskrityje. Keliasdešimt namų, kelios gatvės, penkios krautuvės, bažnyčia su ilgu bokštu.

Krašte miestelio stovi kreivašonis namukas, o prie jo mažas daržas, kuriame pasodinta pora lysių bulvių ir kelios kopūstų galvos. Trobelės langiukai mažyčiai, o juose visuomet matyti vaikų galvos.

Vakare, po darbo pareina trobelukės šeimininkas Divonas. Jis atsisėda ant akmens, prie namo sienos, susiima galvą ir taip rymo, kažką sunkaus ir liūdno galvodamas.

Išeina su vaiku ant rankos šeimininkė Marija Divonienė, sėda šalia jo ir skausmingomis akimis žiūri į vyrą. Ji nieko jam nesako. Nes žino — paskutiniu laiku su darbais labai sunku; pinigų vyras į namus parneša vis mažiau; sriuba kurią ji parengia pietums yra liesa, duonos trūksta.

— Ką toliau darysime, Marija — staiga klausia vyras. — Už darbą dirbtuvės savininkas man turėjo duoti 10 litų, būtume nupirkę vaikams batus ir užmokėję už knygas. Bet šiandien jis pranešė -- pinigų greit nelauk. O darbo daugiau nėra. . .

Žmona ramino jį.

— Nelūdėk. Išsiversime gal kaip nors. Tu gi ne pas jį vienų dirbi. Juk pats žinai. Iki šiolei Aukštadvary turėdavai per savaitę vieną arba dvi darbo dienas. . . Eini visur, kur pasiūlo. Gal atsiras kas nors tavo stiprioms rankoms. . .

Divonas tyli, tik jo pilkos tartum iš plieno nulietos akys švira keista ugnimi.

— Kol Smetona valdys Lietuvą, — sako jis, — neišsitiest darbo žmogui. Galvojau, kad gal meskim šitą Aukštadvarį ir važiuokim į Kauną. Ten daug fabrikų, daug dirbtuvių. Bet ką gi tu manai. . . Atvažiavo šiandien mano pažįstamas iš Kauno ir papasakojo. Ten bedarbių pilnos gatvės. Fabrikantai turi iš ko pasirinkti ir ima tuos, kurie jiems pigiausiai pasisiūlo. Naktimis Nemuno pakrantėse žmonės miega tuščiose pašiūrėse. . .

Divonienė nusineša užsnūdusį sūnų trobon, o paskui pradeda rengti vakarienę. Ją taip pat kankina juoda mintis. Kaip pamaitinti visą šeimyną šiandien. Juk prie stalo, be judviejų su vyru, turi sėsti dar 10 vaikų, tuo tarpu miltų nėra, apie mėsą jau pusę metų kaip negalvoja, riebalų nėra. . . Ir ji, nubraukdama ašarą, verda iš lauke pririnktų žolių sriubą, juodą, neskanią, liūdną kaip ir jos pačios dalią.

. . . 1940 metais birželio mėnesio pabaiga. Lietuvoje įvyksta istoriniai pasikeitimai. Liaudis nuverčia Smetonos valdžią. Varguoliai, darbininkai, prasti žmonės imasi patys tvarkyti gyvenimą. Nauja saulė suspindi viršum iškankintos Lietuvos žemės. Jos spinduliai apšviečia ir Divonų gyvenimą.

. . . Kasdien mato Divonienė Marija savo vyrą, kaip jis pasikeitė per tuos kelis mėnesius. Buvęs amatininkas dažnai bedarbis, dabar valstybės įstaigos tarnautojas, visada gyvas, linksmas, pilnas energijos.

Ir po darbo kai jis grįžta išvarges, jo akys vistiek žiba drąsiai ir aštriai:

— Daug rūpesčių Marija, — sako jis. — Bet nuveiksime mes juos visus, susitvarkysime. Turime įrodyti, kad ne ponų valdžios Lietuva gali būti ir gražesnė ir laimingesnė. Štai žiūrėk, jau dabar pas mus nėra nė vieno bedarbio. Atidaryta dešimtys naujų įmonių. Statomi namai. Mokyklos pilnos mokinių. Visur tarybų valdžia padeda, visos lėšos eina ne į fabrikantų kišenes, bet atiduodamos liaudžiai. Tegul ji būna šviesesnė, turtingesnė, laimingesnė.

(Bus daugiau)

Pranešimai

Courtland, Ont.

Susirinkimas

SDKLSPD 6-tos kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks 13 d. gegužės, antradienį, 7.30 val. vakare, Memorial Hall, Courtlande.

Visus narius ir nares kviečiame atsilankyti, nes turime svarbių reikalų aptarti ir narines duokles užsimokėti.

Valdyba

Montreal, Que.

Šitą Turit Įsitėmyt!

Parėminui Montrealo "Vilijos" choro ir jo užsibrėžtų darbų, yra ruošiama puiki vakarienė, šeštadienį, gegužio 17, Bovet salėj, 2571 Ontario St. East. (Kampas Ontario ir Frontenac.)

Geriausios šeimininkės gamins valgius. Bus gėrimų ir šokiai, o publikai pageidaujant — ir programos.

Vakarienę ruošia LLD 47 ir 137 kuopos ir kviečia visus ir visas. Smagiai laiką praleisite ir paremsite Vilijos chorą.

Pradžia 8 val. vakaro.

Rengėjai

Hamilton, Ont.

Susirinkimas

LLD 113 kuopos visuotinas narių mėnesinis susirinkimas įvyks šio mėnesio (gegužio) 18 dieną, 2 val. po piet, Ali Peoples Church salėje, Sherman N.

Visi nariai prašomi būtinai atvykti, yra labai svarbių reikalų aptarti. Be to, šis susirinkimas paskutinis prieš vasaros sezoną. Dar kartą prašome narius dalyvauti ir nesivėluoti.

Valdyba

Žvaigždės Choras Rengia
Motinos Dienos

PAMINĖJIMĄ

Sekmadienį, Gegužio 11 Dieną

LIETUVIŲ SALĖJ
(160 Claremont St.)

Paminėjimo Programą Pildys Jaunieji Mūsų Menininkai. Ateikite ir Išgirskite Žvaigždės Chorą, Kuris Vėl Veikia ir Dainuoja. Bus Dainų, Muzikos, Šokių ir Kita.

Pradžia 7 val. vak. Laisva Įžanga

Choro Komitetas

Kenedy Travel Bureau
Oficialūs Jūrų ir Oro Linijų Agentai
Real Estate, Pilietybės Popierių,
Apdraudos ir Teisių Įstaiga
Mes Galime Gauti Jūsų Seimynai, Tėvams ir Nekuriems Kitiems Giminėms Leidimus Atvažiuoti Kanadon. Galime Pardavoti Jums Garlaivių ir Orlaivių Tikietus Oficiale Kaina Parūpiname Amerikon Įvažiavimo Dokumentus, Pasportus, Vizas. Siunčiam Pinigus į Visą Pasaulį.
Greitas Patarnavimas
296 Queen Street West, Toronto
Tel. EL. 8636

Lietuvis Barberis
STAG BARBER SHOP
640 Main St., Winnipeg
Puikiai Darbą Atlieku ir Skubus Patarnavimas, Pagal Asmens Pareikavimo. Kviečiu Persitikrinti
P. Mėtiejunas, Savininkas

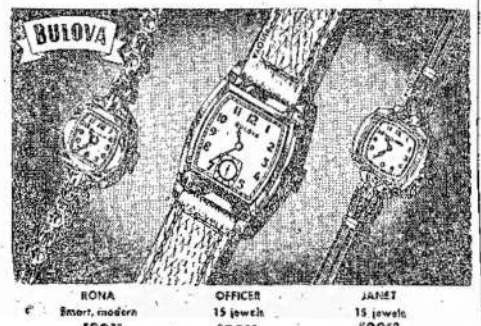

RONA Smart, modern $29.75
OFFICER 15 jewels $28.50
JANET 15 jewels $28.50
Mason Credit Jewellers
520 QUEEN St. W. — Tel. WA. 1493 — TORONTO, Ont.

Mirna Balsytė ir Felcksas rengime gegužio 17 dieną, Laurusevičius, jauni Toronto lietuvių baleto šokikai, kurie šoks Bangos choro parengime gegužio 17 dieną, Čekoslovakų salėj, ant Bathurst St., netoli Queen. Tai nauji artistai.

Torontiečių Kronika

Pašalpinės Vajus

Sūnų ir Dukterų Draugijos pirma kuopa labai pasekmingai veda savo vajų už gavimą naujų narių. Gegužio 4 dieną per kuopos mėnesinį susirinkimą buvo pranešta, kad gauta 47 nauji nariai Toronte.

Tai išraiška gero pasidarbavimo. Vien du vajininkai, J. Šinkūnas ir A. Petraitienė, gavo 35 naujus narius. Kuopai garbė turėti tokius gerus vajininkus.

—o—

Gražios Filmos

Ateinantį penktadienį, tai yra gegužio 9 dieną, lietuvių svetainėj bus rodomos gražios filmos. Filmos daugiausiai skiriamos jaunimui, bet jos įvairi bus įdomios ir suaugusiems.

Švietimo komisija kviečia skaitlingai atsilankyti. Pradžia 7.30 val. vak.

—o—

Vaikučių Koncertas

Toronto lietuvių vaikučių Žvaigždės choras rengiasi prie didelio koncerto, kuris atsibus gegužio 11 dieną, lietuvių svetainėj.

Tai bus pirmas ir paskutinis šio choro koncertas šį sezoną. Matote, choras vėlai reorganizavosi, tai negalėjo duoti daugiau parengimų.

Teko tėmyti jų pratimus. Pasirodo, kad programa bus labai įvairi ir įdomi. Turėtų visi Toronto lietuviai matyti jaunuolių įdėtas pastangas į šį parengimą. Tikiuos, kad visi būsite patenkinti atsilankę.

Koncertas rengiamas motinos dienos paminėjimo proga.

—o—

Kitas Koncertas

Bangos choras ne juokais rengiasi prie didelio ir paskutinio šį sezoną koncerto. Jis įvyks gegužio 17 dieną, Čekoslovakų salėj, Queen ir Bathurst (įėjimas iš Bathurst).

Šiame koncerte bus perstatyta labai juokinga komedija. Be to, bus dainų ir kitokių gražių numerių. Programa šiuo kartu bus tikrai įvairi. Išgirsite keletą visai naujų dainų.

Programai pasibaigus seks šokiai. Visi kviečiami pasinaudoti šia proga.

—o—

Torontiečiai Rochesterin

Toronto lietuvių Dramos grupės artistai gavo užkvietimą važiuoti į Rochesterį suvaidinimui juokingos komedijos "Žentai iš Amerikos". Jie vyksta į Rochesterį gegužio 24 dieną.

Parengimas Rochesteryje rengiamas Liaudies Balso naudai. Rochesteriečiai beveik kasmet surengia po gražų parengimą Liaudies Balso naudai.

Torontiečiai artistai ne juojais ruošiasi perstatymui komedijos. Tikiu, kad rochesteriečiai turės skanaus juoko iš tos komedijos.

Teko patirti, kad nemažai torontiečių važiuos į Rochesterį.

Reporteris

M. W. Kellermann
ADVOKATAS
371 Bay St., Toronto
Ofiso telef. WA. 5900
Rezidenc. — MO. 1232

Hair Treatments
Dėl Plaiskanų ar Smunkančių Plaukų ar Galvos Niežėjimo
Užtikrinti Rezultatai
GOLDENBERG'S HAIRDRESSING
932 Dundas St. West
(Prie Grace)
WA. 9674 Toronto
Atvira Vakarais

LAY AWAY SALE
FUR COATS
$5.00 Įmokėt Dabar — Likusieji Išmokėti Per Vasarą
Be Nuošimčių ir Laikymas Veltui
Reguliariai iki $225.00
Nupiginta išpardavimui $88.00
RELIABLE FUR CO.
568 Queen St. W., Toronto
WA. 9294 Atvira iki 9 v. v.

Toronto, Ont.

Torontiečių Domei

Lietuvių Literatūros Draugijos 162 kuopa nutarė gerai pavaišinti torontiečius. Tam tikslui parengimų komisija sukvietė geriausias šeimininkes ir pradėjo ruošti labai skanią vakarienę. Tai bus kopūstų roliukai su mėsa, skanūs barščiai ir daug kito. Vienu žodžiu, vakarienė bus labai skani.

Vakarienę gausime lietuvių svetainėj, 160 Claremont St., gegužio 18 dieną, 6 valandą po pietų.

Tą pačią dieną, 2 valandą po pietų, bus jukerio kontestas. Mylintieji lošti galėsite patikrinti savo gabumus. Trys geriausi lošėjai gaus geras dovanas.

Po vakarienei bus žaidimai.

Vakaras renglamas apšvietos ir knygų leidimo reikalams.

Rengimo Komisija

Susirinkimas

Darbo Progresyvių Partijos Lietuvių Kliubo narių susirinkimas įvyks 11 d. gegužio, sekmadienį, 2 val. po pietų, lietuvių svetainėj, 160 Claremont St.

Visi nariai ir simpatikai kviečiami dalyvauti, nes bus svarbių reikalų aptarimui. Nariai taipgi patikrinkite savo narines knygutes, ar neatsilikę su duoklėmis.

Valdyba

Dar Apie Velionį Joną Burinską

TORONTO. — Nesenai palaidotas Jonas Burinskas buvo 65 metų amžiaus. Jis sirgo porą mėnesių širdies liga.

Jaunas būdamas Jonas atvyko iš Lietuvos į Angliją, į Liverpolį. Pagyvenęs keletą metų, apsivedė. Paskui persikėlė į Kanadą, į Torontą, kur išgyveno virš 35 metų.

Jonas Burinskas nematė savo gyvenime raskažio. Pagyvenus keletą metų Toronte, mirė jo gyvenimo draugė, palikdama jam tris mažamečius vaikus. Jis, sunkiai dirbdamas geležies liejykloj, turėjo prižiūrėti ir auklėti mažus vaikus.

Velionis buvo savamoksis, bet suprato darbo žmones, priklausė prie pažangiųjų lietuvių organizacijų. Jaunesnis būdamas veikė tarptautiniai. Visuomet rėmė darbininkų reikalus. Už tai paskutinio atsisveikinimo dienomis atlankė didelis skaičius draugų ir draugių ir į krematoriją palydėjo 18 automobilių, nežiūrint to, kad buvo darbo diena. Buvo sudėta vainikų ir gėlių artimųjų ir giminių, taipgi draugų ir organizacijų.

Velionis paliko dukterį Eleną ir du sūnus, Petrą ir Edvardą.

Pirmas lietuvis Toronte sudegintas krematorijoj, balandžio 21.

Iš Lietuvos, velionis paėjo iš Marijampolės apskrities, Sudelių valsčiaus, Didžiųjų Užgariškių kaimo.

Draugas A.

BERLYNAS. — Amerikos okupaciniai pareigūnai pareiškė, kad jie JAV zonoje neduos leidimo veikti Suvienytai Socialistų Partijai.

Frank Bachulis
LAIKRODININKAS
Taisau Visų Rūšių Laikrodžius. Darbas Garantuotas
KAINOS PRIEINAMOS
Atdara Kiekvieną Dieną, Išskiriant Trečiadienius
867 Dundas St. West Toronto

H. Degutienė, solistė, kuri dainuos Bangos choro parengime gegužio 17.

R. Strazevičiūtė, solistė, kuri dainuos Bangos choro parengime gegužio 17.

Toronto ir Yorkų Metinis
1947
DARBO FESTIVALIS
Bus Sekmadienį, Liepos 27
Dawes Piknikų Parke
Visi Draugai ir Organizacijos
Prašomi Nerengti Tą Dieną
Jokių Parengimų

Paieškojimai

Paieškau J. Petrausko, kuris paeina iš Lietuvos, Romsiškio valsčiaus ir miestelio, emigravęs į Braziliją. Seniau gyveno Sao Paulo mieste.

Širdingai prašau atsiliepti, arba kas žino ką nors apie jį, prašau man pranešti. Iš anksto ačiū.

J. Mikalauskas
5828 — 10th Ave.,
Rosemont,
Montreal, Que.,
Canada.

Paieškau Juozapo Bagutskio, Kretingos apskrities, Mosiedžio valsč., Bibeliškių kaimo; Jono Andriuškos, Telšių apskrities, Alsėdžių valsč., Vilkaičių kaimo; ir Juozo Zastarto, Viekšnių miestelio. Prašau patiems atsiliepti, o jei kas žinote, pranešti jų antrašus.

S. Shlakaitis,
36 Elm St. E.,
Suite 20,
Sudbury, Ont.

Paieškau pusbrolio A. Malinausko, kuris pirmiau gyveno Regina, Sask. ir turėjo biznį, coal yardą. Prašau atsišaukti, arba kas apie jį žino, prašau pranešti. Turiu svarbų reikalą. Būsiu dėkingas.

P. Kaušakis,
2387 Iberville St.,
Montreal 24, Que.

Paskutinį Kartą
Chepajev ir Country Bride
KINO
COLLEGE AT MANNING LE 2714
Sovietų Filmų Festivalis
PIRM. ANTR. ir TREČ.
Tolstojaus Epiška Apysaka
Pagarsėjusioj Filmoj
"PETER I"
Muzika, Drama — Juokai
"Song of Happiness"
Ketvirt., Penkt, Šešt.
Mylimiausia Sovietinė Filma
"THREE WOMEN"
Ir: 1,000 Metų Rusų Istorijos
"RUSSIAN STORY"

PRINCESS FASHION FURS
Designers and Creators of fine
FUR GARMENTS
Restyling and Repairs
Workmanship Guaranteed
MODERN COLD STORAGE
PLANT ON THE PREMISES
306 QUEEN ST. W. 336 YONGE ST.
AD. 8884 KI. 3674

J. LUNSKY
AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoju akis, ištiria akių nervus, nuo kurių pareina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.
470 College W., Toronto
Telefonas: RA. 3924

Tel. AD. 1618 Šventadieniais: AD. 1618
The Victory Florist
Mūsų Specialybė:
Vestuvių bukietai, vainikai, dekoracijos ir gyvos gėlės
Savininkas A. Merker 576 Queen St. W., Toronto

Tel.: WA. 5379
Harry R. Ranks Company
GRABORIUS
Patarnauju mieste ir apylinkėse be ekstra mokesčio, įskaitant Hamilton ir Whitby
Laidotuvės net $55.00 pigumo
455-457 QUEEN ST. W. TORONTO